

โครงการพุทธรนวัตกร

บัณฑิตนักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม
ชุมชนบ้านเสด็จ ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

วันศุกร์ที่ ๑๕ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๘
ณ โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

โครงการพุทธนวัตกรรม

บัณฑิตนักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม ชุมชนบ้านเสด็จ ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

1. หลักการและเหตุผล

บ้านเสด็จ หมู่ที่ 7 ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมืองลำพูน จังหวัดลำพูน มีพื้นที่ 1.5 ตารางกิโลเมตร มีประชากร จำนวน 835 คน แยกเป็นชาย 396 คน หญิง 438 คน จำนวนหลังคาเรือน 403 หลัง เป็นชุมชนที่มีรากฐานทางวัฒนธรรมล้ำนาวอย่างเข้มแข็ง ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน โดยเฉพาะการทำหมวกจักรสาน และการประดิษฐ์พัดใบตาลแบบโบราณซึ่งสืบทอดจากบรรพบุรุษมาอย่างยาวนาน ชุมชนมีวัดเป็นศูนย์กลางของศรัทธาและกิจกรรมทางจิตใจ รวมทั้งมีการรวมกลุ่มผู้สูงอายุเพื่อสร้างอาชีพและถ่ายทอดภูมิปัญญา ช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจฐานชุมชนและความเข้มแข็งทางสังคมอย่างยั่งยืน แม้ชุมชนบ้านเสด็จจะมีภูมิปัญญาท้องถิ่นและทุนทางวัฒนธรรมที่เข้มแข็ง แต่ปัจจุบันกำลังเผชิญกับปัญหาการขาดแคลนแรงงานเยาวชน เนื่องจากการย้ายถิ่นฐานไปทำงานในเมือง ทำให้การสืบทอดองค์ความรู้ด้านหัตถกรรมเริ่มลดน้อยลง นอกจากนี้ ผู้สูงอายุซึ่งเป็นผู้ถือครองภูมิปัญญาส่วนใหญ่เริ่มมีข้อจำกัดด้านสุขภาพและการเข้าถึงเทคโนโลยี ทำให้กระบวนการถ่ายทอดความรู้ประสบอุปสรรคหลายด้าน

เยาวชนถือเป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชน ด้วยศักยภาพด้านความคิดสร้างสรรค์ ความกระตือรือร้น และทักษะในการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่ การส่งเสริมให้เยาวชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนจึงไม่เพียงเป็นการสร้างผู้นำรุ่นใหม่ที่มีจิตสำนึกสาธารณะ แต่ยังเป็นการเปิดพื้นที่การเรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง ให้เยาวชนได้เข้าใจสภาพปัญหาในพื้นที่ของตนเอง และมีบทบาทร่วมในการออกแบบแนวทางแก้ไขอย่างสร้างสรรค์ เช่น การฟื้นฟูภูมิปัญญาท้องถิ่น การส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ และการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญของการพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยมีเยาวชนเป็นตัวกลางในการเชื่อมโยงอดีต ปัจจุบัน และอนาคตของชุมชน ในปัจจุบันยังพบว่าปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของเยาวชนในหลายพื้นที่ยังมีข้อจำกัด ทั้งในด้านเวทีและช่องทางที่ไม่เอื้อต่อการแสดงออก เยาวชนจำนวนมากยังขาดโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง แม้จะมีเวทีให้แสดงออก แต่ก็มักอยู่ภายใต้โครงสร้างที่ขาดความยืดหยุ่น และไม่เปิดรับความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชนอย่างเพียงพอ ส่งผลให้เยาวชนรู้สึกว่าการแสดงออกของตนเองไม่มีความหมาย และไม่สามารถมีบทบาทสำคัญในการร่วมพัฒนาชุมชนได้อย่างแท้จริง สถานการณ์เช่นนี้จึงจำเป็นต้องได้รับการออกแบบกระบวนการใหม่ ที่เน้นการมีส่วนร่วมอย่างมีคุณค่าและยั่งยืน ผ่านกิจกรรมทางพุทธศาสนาและแนวทางพุทธนวัตกรรมในการพัฒนาชุมชนร่วมกับเยาวชน

ดังนั้น ทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงควรได้รับการส่งเสริม ฟื้นฟู และพัฒนาต่อยอดอย่างเป็นระบบและมีทิศทาง เพื่อสร้างความเข้มแข็งจากภายในสู่ภายนอก โครงการนี้มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและพัฒนาเยาวชนให้เป็นผู้นำรุ่นใหม่ที่มีจิตสำนึกสาธารณะ สามารถประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการพัฒนาอย่างสร้างสรรค์ เชื่อมโยงองค์ความรู้ดั้งเดิมกับแนวคิดนวัตกรรมร่วมสมัย โดยเฉพาะการต่อยอดหัตถกรรมพื้นบ้าน วิถีชีวิต และเศรษฐกิจชุมชนให้กลายเป็นเศรษฐกิจสร้างสรรค์ที่มีรากฐานทางคุณธรรม ทั้งยังเป็นการส่งเสริมบทบาทของผู้สูงอายุให้มีส่วนร่วมในการถ่ายทอดภูมิปัญญาอย่างเป็นระบบ สร้างคุณค่าและความยั่งยืนในมิติของวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจของชุมชนในระยะยาว สำหรับพุทธนวัตกรรมต้นแบบของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ซึ่งผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรบัณฑิตนักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรมจาก

ส่วนกลาง ณ วัดมงคลชัยพัฒนา จังหวัดสระบุรี ได้เล็งเห็นถึงความจำเป็นอย่างยิ่งในการแก้ไขปัญหาของชุมชน บ้านเส้ง ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จึงจัดกิจกรรม 2 กิจกรรมคือ

1. กิจกรรมอบรมเยาวชน เพื่อศึกษาพื้นที่ในชุมชนบ้านเส้ง ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 50 คน โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เยาวชนในชุมชนได้เรียนรู้และเสริมประสบการณ์ในการเป็นกลไกหนึ่งของการแก้ไขปัญหาของชุมชนตนเองอย่างยั่งยืน

2. กิจกรรมพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม โดยมีเป้าหมายเพื่อให้เยาวชนได้ร่วมกันออกแบบแผนที่ชุมชน วิเคราะห์ปัญหาและโอกาสของชุมชน รวมถึงจัดกิจกรรมแก้ไขปัญหาของชุมชนอย่างจริงจัง โดยมีพุทธนวัตกรรมต้นแบบของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูนเป็นพี่เลี้ยงในการดำเนินกิจกรรม

โดยมีเป้าหมายเพื่อเสริมสร้างกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์ให้แก่เยาวชน ให้สามารถเติบโตเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนของตนเอง ด้วยการใช้ปัญญา คุณธรรม และความรับผิดชอบ ต่อส่วนรวมเป็นพื้นฐานในการแก้ไขปัญหา เสริมสร้างศักยภาพในการคิดวิเคราะห์ วางแผน และดำเนินงาน ร่วมกับชุมชนอย่างมีส่วนร่วม อันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนในระยะยาว

2. วัตถุประสงค์ของโครงการ

2.1 เพื่อพัฒนาศักยภาพของเยาวชนในพื้นที่ชุมชนบ้านเส้ง ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ในการออกแบบชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม ผ่านกิจกรรมการออกแบบแผนที่ชุมชน การวิเคราะห์ปัญหาและโอกาสของชุมชน รวมถึงการแก้ไขปัญหาของชุมชน

2.2 เพื่อพัฒนาชุมชนบ้านเส้ง ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ให้เป็นต้นแบบด้านพุทธเศรษฐศาสตร์เชิงสร้างสรรค์ มีความเป็นไปได้อย่างยิ่ง เนื่องจากชุมชนมีฐานทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และเครือข่ายผู้สูงอายุที่เข้มแข็ง

3. กลุ่มเป้าหมาย/จำนวน

กลุ่มเป้าหมายแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ

กลุ่มพุทธนวัตกรรมต้นแบบ ได้แก่ นิสิตวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรพุทธนวัตกรรม: บัณฑิตนักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม ณ วัดมงคลชัยพัฒนา จังหวัดสระบุรี จำนวน 10 รูปหรือคน

กลุ่มเยาวชน ได้แก่ เยาวชน อายุระหว่าง 15-25 ปี ในพื้นที่ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 50 คน

กลุ่มผู้นำชุมชน ได้แก่ ผู้นำชุมชนชุมชนบ้านเส้ง ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน จำนวน 10 คน

4. ผลสำเร็จของโครงการ (สิ่งที่ส่งมอบหลังเสร็จโครงการ)

4.1 พุทธนวัตกรรมต้นแบบของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน จำนวน 10 รูป/คน

4.2 เยาวชนที่ผ่านการฝึกอบรม จำนวน 50 คน

4.3 รายงานผลการจัดกิจกรรมพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม จำนวน 1 เล่ม

4.3.1 แผนที่ชุมชน จำนวน 1 แผนที่

4.3.2 ผลการวิเคราะห์ปัญหาชุมชน จำนวน 1 แผ่น

4.3.3 กิจกรรมการพัฒนาชุมชน 1 กิจกรรม

4.3.4 บันทึกการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชน ทั้งด้านพฤติกรรม ความสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วม 1 เล่ม

5. แผนดำเนินการ

กิจกรรม	ตัวชี้วัด	งบประมาณ หน่วย : บาท	ช่วงระยะเวลาในการ ดำเนินงาน					
			1	2	3	4	5	6
1. ขั้นเตรียมการ								
1.1 คัดเลือกชุมชน	ได้ชุมชนต้นแบบ 1 ชุมชน							
1.2 คัดเลือกเยาวชน	ได้เยาวชนเข้าร่วมอบรม 50 คน							
1.3								
2. ขั้นอบรมเยาวชน								
2.1 อบรมเยาวชน จำนวน 1 วัน ใน 3 หน่วยการเรียนรู้ คือ หน่วยการเรียนรู้ที่ 1 สืบปายสถาน หน่วยการเรียนรู้ที่ 2 อริยสัจโมเดล หน่วยการเรียนรู้ที่ 3 แก่นพระพุทธศาสนา	ได้เยาวชนต้นแบบ 50 คน							
3. ขั้นขยายผล								
3.1 จัดกิจกรรมพัฒนาชุมชน -เขียนแผนที่ชุมชน -เขียนปัญหาชุมชน -พัฒนาชุมชน	ได้รายงานผลการจัด กิจกรรมพัฒนาชุมชน 1 เล่ม							
4. ขั้นประเมินผล								
4.1 ประเมินสมรรถนะพุทธนวัตกร	ได้รายงานผลการ ประเมินสมรรถนะพุทธ นวัตกร 1 เล่ม							
4.2 ประเมินผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลัง ฝึกอบรมของเยาวชน	ได้รายงานผลสัมฤทธิ์ก่อน และหลังฝึกอบรมของ เยาวชน 1 เล่ม							

6. หน่วยงานร่วมดำเนินการ

- 6.1 เทศบาลตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
- 6.2 โรงเรียนพิทยาคมบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
- 6.3 สถาบันวิจัยหรือศูนย์ จังหวัดลำพูน
- 6.4 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
- 6.5 ชุมชนบ้านหนองเส้ง

7. การวิเคราะห์โอกาสประสบความสำเร็จและแผนการประเมินความเสี่ยง

7.1 โอกาสประสบความสำเร็จ

7.1.1 ด้านบริบทชุมชนและทุนทางวัฒนธรรม ชุมชนบ้านเส้งมีฐานทุนทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่เข้มแข็ง โดยเฉพาะด้านหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น การจักสานหมวกและการประดิษฐ์พัดใบตาล ซึ่งเป็นทุนทางสังคมที่สามารถนำมาต่อยอดได้ อีกทั้งชุมชนยังมีความสัมพันธ์แน่นแฟ้น มีวัดเป็นศูนย์กลางในการขับเคลื่อนกิจกรรมทางจิตใจและสังคม สิ่งเหล่านี้เอื้อต่อการเสริมสร้างบทบาทเยาวชนให้ร่วมพัฒนาชุมชนได้จริง

7.1.2 ด้านการสนับสนุนจากเครือข่ายและกลุ่มเป้าหมาย โครงการมีพุทธนวัตกรรมต้นแบบของวิทยาลัยสงฆ์ลำพูนที่ได้รับการอบรมจาก มจร. ส่วนกลางแล้วจำนวน 10 รูป/คน ทำหน้าที่เป็นพี่เลี้ยงและผู้ถ่ายทอดความรู้ อีกทั้งยังมีเยาวชนกลุ่มเป้าหมายกว่า 50 คน ที่พร้อมเข้าร่วมกิจกรรม การมีทั้งทรัพยากรบุคคลและกลไกเครือข่ายเช่นนี้ ช่วยให้โครงการมีความเป็นไปได้สูงที่จะบรรลุวัตถุประสงค์

7.2 แผนการประเมินความเสี่ยง

ประเด็นความเสี่ยง	กิจกรรมตามแนวทางการจัดการความเสี่ยง	เป้าหมาย/ผลสำเร็จของการดำเนินการกิจกรรมตามแนวทางการจัดการความเสี่ยง
การมีส่วนร่วมของเยาวชนไม่ต่อเนื่อง	สร้างแรงจูงใจผ่านกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจของเยาวชน เช่น การใช้เทคโนโลยี การสร้างสื่อออนไลน์ หรือกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์	เยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่องและเกิดการเรียนรู้จริง
ข้อจำกัดด้านสุขภาพของผู้สูงอายุ/ผู้ถ่ายทอดภูมิปัญญา	จัดระบบถ่ายทอดความรู้แบบบันทึก/สื่อดิจิทัล พร้อมจัดทีมเยาวชนคอยสนับสนุน	องค์ความรู้ถูกถ่ายทอดและเก็บรักษาได้ครบถ้วน แม้ผู้สูงอายุมีข้อจำกัด
การขาดการสานต่อหลังสิ้นสุดโครงการ	จัดตั้งคณะทำงานเครือข่ายเยาวชน-ชุมชน และถ่ายทอดองค์ความรู้ให้สามารถดำเนินการเองได้	ชุมชนสามารถขับเคลื่อนกิจกรรมได้ด้วยตนเอง และเกิดความยั่งยืน

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินการ

2.1 ข้อมูลชุมชน

2.1.1 ประวัติชุมชนบ้านเส้ง ตำบลบ้านแป้น

ชุมชน บ้านเส้ง ตั้งอยู่ในตำบลบ้านแป้น เดิมเป็นสุขาภิบาลบ้านแป้น ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยเมื่อวันที่ 3 มกราคม พ.ศ. 2523 ต่อมาได้รับการยกฐานะเป็นเทศบาลตำบลบ้านแป้นตามพระราชบัญญัติเทศบาล พ.ศ. 2542 เพื่อเสริมสร้างการบริหารจัดการท้องถิ่นอย่างมีประสิทธิภาพ ปัจจุบันประกอบด้วย 9 หมู่บ้าน โดยบ้านเส้งตั้งอยู่ในหมู่ที่ 7 ของตำบล พื้นที่ส่วนใหญ่ เป็นพื้นที่ราบลุ่ม ชุมชนบ้านเส้งแต่เดิมชื่อว่า ศรีดอนมูลบ้านเส้ง คำว่า เส้ง มาจากพืชล้มลุกชนิดหนึ่ง ออกตามแหล่งน้ำคล้ายๆปอแก้ว ชาวบ้านเรียกว่า ปอเส้ง ชุมชนบ้านเส้งสมัยก่อนเป็นที่ลุ่มน้ำท่วมขัง ทำให้มีปอเส้งมาก จากศรีดอนมูลบ้านเส้งเปลี่ยนเป็นบ้านเส้งจนถึงปัจจุบัน บ้านเส้งสมัยก่อนผู้นำในการจัดตั้งหมู่บ้านจะควบคู่กับบ้านหนองเต่าตั้งแต่สมัย นาย ใจ พิทักษ์ นาย อินทร์ ศิริสิทธิ์ นาย สม ปันทะธง จนถึงสมัยของ นาย นवलกองศรี จึงแยกหมู่บ้านออกมา สำหรับชุมชน บ้านเส้ง มีประชากร จำนวน 835 คน แยกเป็นชาย 396 คน หญิง 438 คน จำนวนหลังคาเรือน 403 หลัง เป็นชุมชนที่มีรากฐานทางวัฒนธรรมล้านนาอย่างเข้มแข็ง ประชาชนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมและหัตถกรรมพื้นบ้าน โดยเฉพาะการทำหมวกจักสาน และการประดิษฐ์พัดใบตาลแบบโบราณซึ่งสืบทอดจากบรรพบุรุษมาอย่างยาวนาน

ภาพ หมวกใบลาน บั้งเส้ง ตำบลบ้านแป้น จังหวัดลำพูน

2.1.2 ด้านสังคม

ชุมชนบ้านเส้ง ตำบลบ้านแป้น มีความสัมพันธ์ทางสังคมที่แน่นแฟ้น วัดและศูนย์วัฒนธรรมชุมชนเป็นศูนย์กลางกิจกรรมทางศาสนาและประเพณี เช่น ประเพณียี่เป็ง สรงน้ำพระธาตุ และกิจกรรมวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ประชาชนมีวิถีชีวิตที่ผูกพันกับภูมิปัญญาท้องถิ่น

ภาพ วัดบ้านเส้ง สังกัดคณะสงฆ์มหานิกายถือเป็นศูนย์รวมทางจิตใจของคนในชุมชน

2.1.3 ด้านเศรษฐกิจ

ประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรม เช่น การปลูกพืชสวนครัว ข้าว และไม้ผล ผสมผสานกับหัตถกรรมพื้นบ้าน โดยเฉพาะเช่น การทำอัฐบลีอก การจักสานหมวกใบลาน ซาลาเปา และพัดใบตาล เป็นต้น การทำอัฐบลีอก เป็นกิจกรรมอาชีพเสริมของชุมชน ใช้วัตถุดิบในพื้นที่ เช่น ดิน ทราย ปูนซีเมนต์ สร้างรายได้จากการจำหน่ายให้แก่ผู้ก่อสร้างในท้องถิ่น ถือเป็นการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์และหมุนเวียน

ในระบบเศรษฐกิจชุมชน การทำ หมวกใบตาล และ หมวกจักสาน เป็นหัตถกรรมพื้นบ้านที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ ใช้วัสดุธรรมชาติ เช่น ใบตาลและไม้ไผ่ มาผลิตเป็นเครื่องใช้ในชีวิตประจำวันและของที่ระลึก ผลิตภัณฑ์เหล่านี้ไม่เพียงสร้างรายได้ แต่ยังสะท้อนอัตลักษณ์และภูมิปัญญาล้ำนา เป็นเศรษฐกิจฐานรากที่เสริมสร้างความเข้มแข็งและความยั่งยืนของชุมชน ซึ่งสร้างรายได้เสริมให้แก่ครัวเรือน ปัจจุบันมีการรวมกลุ่มเป็นวิสาหกิจชุมชนเพื่อพัฒนาผลิตภัณฑ์และเชื่อมโยงกับตลาด นับเป็นจุดแข็งสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจสร้างสรรค์ชุมชน

ภาพ การผลิตอิฐบล็อก การทำหมวกใบตาล และหมวกจักสาน ถือเป็นแหล่งสร้างรายได้ให้กับชุมชน

2.1.4 ด้านการศึกษา

ในชุมชนบ้านเส้ง มีโรงเรียนระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ได้แก่ โรงเรียนเทศบาลบ้านแป้น โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม และศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดเทศบาลบ้านแป้น เพื่อรองรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน เด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา อัตราการรู้หนังสือของประชากรอยู่ในระดับสูง อย่างไรก็ตาม เยาวชนจำนวนมากเลือกย้ายถิ่นไปศึกษาต่อในเมืองใหญ่ เพราะชุมชนอยู่ใกล้ตัวเมืองแค่ ๘ กิโลเมตร การคมนาคมสะดวกสบาย

ภาพ โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม เป็นสถานศึกษาระดับมัธยมศึกษา อยู่ใกล้ชุมชน

2.1.5 ด้านสาธารณสุข

ชุมชนบ้านเส้งมีการให้บริการจากโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.) และอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) นอกจากนี้ มีกองสาธารณสุขและสิ่งแวดล้อม สำนักงานเทศบาลตำบลบ้านแป้น มีหน้าที่ความรับผิดชอบเกี่ยวกับสาธารณสุขชุมชน ส่งเสริมสุขภาพและอนามัย งานโภชนาการและอาหารปลอดภัย งานคุ้มครองผู้บริโภค การควบคุมและป้องกันโรค ที่ช่วยดูแลสุขภาพประชาชน โดยเฉพาะผู้สูงอายุซึ่งเป็นสัดส่วนสำคัญของชุมชน ปัญหาด้านสุขภาพที่พบได้แก่ โรคเรื้อรัง เช่น ความดันโลหิตสูง เบาหวาน และการเข้าถึงบริการสุขภาพที่ยังต้องพึ่งพาโรงพยาบาลในเขตเมือง

ภาพ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต.)

2.1.6 ด้านการเมืองการปกครอง

ชุมชนบ้านเส้ง ขึ้นต่อการปกครองท้องถิ่นอยู่ภายใต้การดูแลของเทศบาลตำบลบ้านแป้น มีหน้าที่บริหารจัดการด้านสาธารณสุข ปลอดภัย การศึกษา สาธารณสุข และการพัฒนาชุมชน โดยมีผู้นำชุมชน เช่น ผู้ใหญ่บ้าน คณะกรรมการหมู่บ้าน และผู้นำกลุ่มองค์กรชุมชน เป็นกลไกสำคัญในการเชื่อมโยงระหว่างประชาชนกับหน่วยงานท้องถิ่น ตลอดจนการประสานกับหน่วยงานระดับจังหวัดเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนา

ภาพ ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน ทำหน้าที่ดูแลความสงบและความมั่นคงภายในชุมชน

2.1.2 ประชาชนชาวบ้าน และผู้นำชุมชน

ประชาชนชาวบ้าน หมายถึง บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และภูมิปัญญาอันเกิดจากประสบการณ์ตรงในวิถีชีวิตชุมชน สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ที่สืบทอดจากบรรพบุรุษหรือที่ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นด้านเกษตรกรรม หัตถกรรม การแพทย์พื้นบ้าน หรือศิลปวัฒนธรรม ประชาชนชาวบ้านมีบทบาทสำคัญในการเป็น “แหล่งเรียนรู้ท้องถิ่น” และเป็นผู้ถ่ายทอดองค์ความรู้ให้กับคนรุ่นใหม่เพื่อคงไว้ซึ่งอัตลักษณ์และความเข้มแข็งของชุมชน

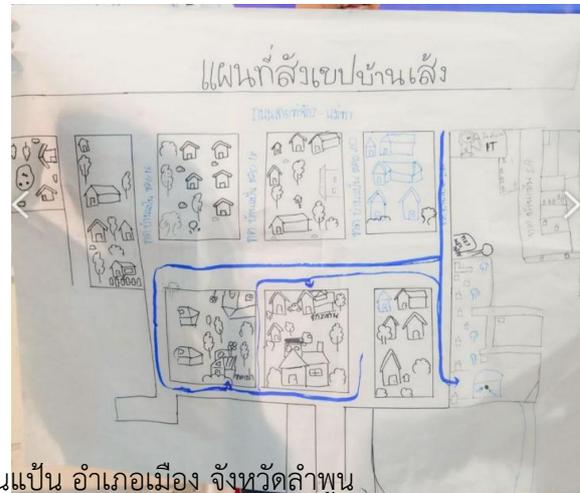
ผู้นำชุมชน คือ บุคคลที่ได้รับการยอมรับจากสมาชิกในชุมชน ทั้งจากตำแหน่งทางการ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน หรือจากบทบาทไม่เป็นทางการ เช่น ผู้นำกลุ่มอาชีพ ผู้นำเยาวชน และผู้นำศาสนา ผู้นำชุมชนมีหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อย ประสานงานกับหน่วยงานภายนอก ตลอดจนขับเคลื่อนกิจกรรมการพัฒนาชุมชน ผู้นำที่มีประสิทธิภาพต้องมีคุณธรรม จริยธรรม ความเสียสละ และสามารถเป็นแบบอย่างที่ดีแก่สมาชิกในชุมชน

ภาพ ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้าน

ภาพ ประชาชนชาวบ้านทำหมวกจักรสาน

2.2 แผนที่ชุมชนกับหลักสัปปายะ 7

ภาพ แผนที่ชุมชนบ้านเส้ง ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

1. อาวาสสัปปายะ อยู่อาศัยเหมาะสม บ้านเส้งมีการจัดผังบ้านเรือนแบบเรียบง่าย อยู่รวมกันเป็นชุมชน มีพื้นที่รอบบ้านสำหรับการปลูกผักสวนครัวและเลี้ยงสัตว์ ทำให้ครอบครัวสามารถพึ่งพาตนเองได้ ที่อยู่อาศัยยังตั้งอยู่ใกล้วัดและศูนย์กลางชุมชน ทำให้ผู้คนเข้าถึงกิจกรรมทางศาสนาและวัฒนธรรมได้สะดวก

2. โคจรสัปปายะ แหล่งคมนาคมเหมาะสม ชุมชนบ้านเส้งตั้งอยู่ในพื้นที่ที่ไม่ห่างจากตัวเมืองมากนัก ทำให้การเดินทางเข้าออกสะดวก สามารถเข้าถึงถนนหลัก โรงเรียน โรงพยาบาล และวัดในพื้นที่ได้ง่าย ขณะเดียวกันก็ไม่พลุกพล่านจนเกิดความเสียงหรือเป็นอันตรายต่อการดำรงชีวิต

3. ภัตตสัปปายะ การพูดคุยเหมาะสม ชุมชนบ้านเส้งมีการจัดกิจกรรมเวทีประชาคม เวทีเสวนา และการพบปะกันในวัดหรือศาลาชุมชน การพูดคุยมักเกี่ยวข้องกับการร่วมแรงร่วมใจ การแก้ปัญหาส่วนรวม และการสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะการถ่ายทอดความรู้จากผู้สูงอายุสู่เยาวชน ซึ่งเป็นการสนทนาเชิงสร้างสรรค์และเกื้อกูลภายในชุมชน ชาวบ้านมีการพูดคุยกันอย่างเป็นมิตรและให้เกียรติ มีผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านทำหน้าที่ดูแลความสงบเรียบร้อย คนในชุมชนส่วนใหญ่จะเป็นญาติพี่น้องกัน มีการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

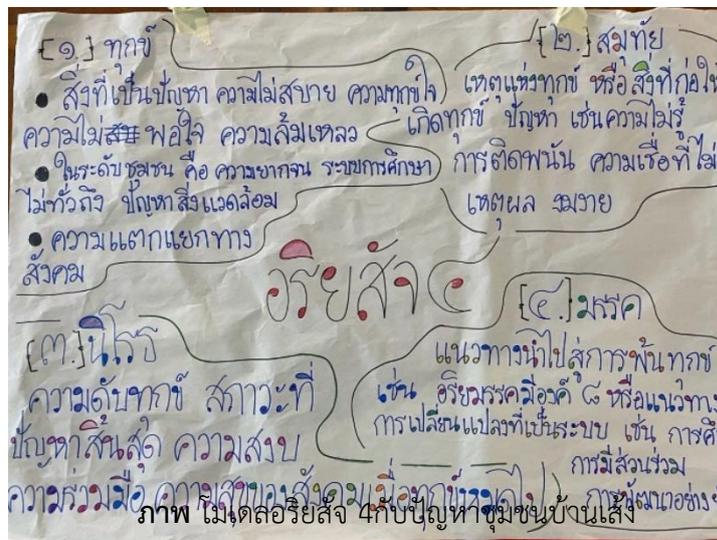
4. บุคคลสัปปายะ บุคคลเหมาะสม ชุมชนบ้านเส้งมีทั้งผู้นำชุมชน พระสงฆ์ ประชาชนท้องถิ่น และผู้เฒ่าผู้แก่ที่คอยให้คำแนะนำแก่ลูกหลาน ทุกคนถือเป็น “กัลยาณมิตร” ทุกคนมีบทบาทในการสร้างค่านิยมที่ดี เช่น ความกตัญญู ความสามัคคี และการพึ่งพาอาศัยกัน ทำให้ชุมชนมีความเข้มแข็งและเอื้อต่อการดำรงชีวิตตามหลักธรรม

5. โภชนสัปปายะ อาหารเหมาะสม บ้านเส้งเป็นพื้นที่เกษตรกรรม มีการปลูกพืชผัก ผลไม้ และเลี้ยงสัตว์เพื่อบริโภคในครัวเรือนและจำหน่ายในท้องถิ่น และในชุมชนมีตลาดบ้านเส้งสำหรับให้ผู้คนในตำบลบ้านแป้นมาซื้อของ อีกทั้งมีร้านสะดวกซื้อ เช่น โลตัส , เซเว่น อีเลว่น, ร้านยา และร้านอาหารอยู่หลายร้าน

6. อดุสัปปายะ ดินฟ้าอากาศเหมาะสม พื้นที่ชุมชนบ้านเส้งมีภูมิอากาศแบบชนบทไทยเหนือ ไม่หนาวหรือร้อนจัดเกินไป อากาศบริสุทธิ์เนื่องจากมีป่าและพื้นที่เกษตรล้อมรอบ จึงเหมาะแก่การอยู่อาศัยและการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ โดยเฉพาะกิจกรรมทางพระพุทธศาสนาและวัฒนธรรม

7. อิริยาบถสัปปายะ อิริยาบถเหมาะสม วิถีชีวิตของชาวบ้านเส้งเป็นไปอย่างพอดี ไม่หักโหมหรือเร่งรีบเกินไป กิจกรรมในชีวิตประจำวัน เช่น การทำนา ทำสวน การร่วมงานบุญ และการพักผ่อน มีความสมดุลต่อสุขภาพกายและใจ ทำให้ผู้คนสามารถดำรงชีวิตอย่างมีความสุขและไม่เป็นภาระเกินกำลัง

2.3 ผลการวิเคราะห์ปัญหาชุมชนกับโมเดลอริยสัจ 4

การวิเคราะห์ปัญหาชุมชนบ้านเส้งด้วยโมเดลอริยสัจ 4

1. ทุกข์ (ปัญหา/ความเดือดร้อนที่เกิดขึ้น) ชุมชนบ้านเส้งประสบปัญหาหลายด้านที่สร้างความทุกข์แก่คนในพื้นที่ ได้แก่

1. การขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร ส่งผลต่อผลผลิตและรายได้ของครัวเรือน การขาดแคลนน้ำเป็นปัญหาหลักที่ส่งผลโดยตรงต่อการผลิตทางการเกษตร เนื่องจากพื้นที่เพาะปลูกส่วนใหญ่พึ่งพาน้ำฝนและระบบชลประทานในท้องถิ่น เมื่อปริมาณน้ำไม่เพียงพอจะทำให้ผลผลิตลดลง เกษตรกรมีรายได้ลดลง และเกิดความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจของครัวเรือนในระยะยาว

2. ปัญหาขยะมูลฝอย ส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมและสุขภาพ การจัดการขยะมูลฝอยที่ไม่ถูกวิธีส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม น้ำเสีย และอากาศในชุมชน รวมถึงก่อให้เกิดปัญหาสุขภาพแก่ประชาชน เช่น โรคระบบทางเดินหายใจและการปนเปื้อนของแหล่งน้ำ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างยั่งยืน

3. วัตถุประสงค์ไม่เพียงพอต่อการผลิตสินค้าชุมชน กระทบต่อเศรษฐกิจครัวเรือน การขาดแคลนวัตถุดิบในกระบวนการผลิตสินค้าชุมชน เช่น หัตถกรรม หรือผลิตภัณฑ์เกษตรแปรรูป ส่งผลให้ต้นทุนสูงขึ้น การผลิตไม่ต่อเนื่อง และรายได้ของครัวเรือนลดลง ทำให้เศรษฐกิจชุมชนไม่สามารถเติบโตได้อย่างมั่นคง

4. เยาวชนไม่ให้ความสำคัญกับการสืบทอดศิลปวัฒนธรรม ทำให้ภูมิปัญญาเสื่อมถอย เยาวชนในชุมชนขาดความสนใจในการเรียนรู้และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่น เนื่องจากอิทธิพลของสื่อสมัยใหม่และแนวคิดบริโภคนิยม ส่งผลให้ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นค่อย ๆ เสื่อมถอยและขาดผู้สืบทอดในอนาคต

5. ผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น แต่ขาดคนดูแลเพราะวัยแรงงานออกไปทำงานนอกพื้นที่ โครงสร้างประชากรที่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ ประกอบกับการย้ายถิ่นของวัยแรงงานออกนอกพื้นที่ ส่งผลให้ผู้สูงอายุจำนวนมากอยู่ตามลำพัง ขาดการดูแลที่เหมาะสม ทั้งด้านสุขภาพกายและใจ ซึ่งเป็นปัญหาสังคมที่ต้องได้รับการจัดการอย่างเป็นระบบ

6. ความยากจน ครัวเรือนมีรายได้ไม่เพียงพอ ค่าใช้จ่ายสูง ไม่สามารถออมได้ ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตโดยรวม ครัวเรือนส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่าค่าใช้จ่ายประจำวัน ส่งผลให้ไม่สามารถออมเงินได้ และมีความเสี่ยงต่อภาวะหนี้สิน ปัญหานี้สัมพันธ์กับความไม่มั่นคงทางเศรษฐกิจและคุณภาพชีวิตของประชาชนโดยรวม

7. การศึกษาไม่ทั่วถึง เยาวชนบางกลุ่มขาดโอกาสทางการศึกษา ขาดแคลนสื่อและอุปกรณ์การเรียน ส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพในระยะยาว เยาวชนบางกลุ่มในพื้นที่ชนบทขาดโอกาสทางการศึกษา เนื่องจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจและความไม่พร้อมของสถานศึกษา ส่งผลให้ขาดทักษะพื้นฐานในการพัฒนาอาชีพและศักยภาพในระยะยาว ซึ่งกระทบต่อคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ของชุมชน

8. ความแตกแยกทางความคิด เกิดความไม่เข้าใจหรือความเห็นต่างในชุมชน อาจเกิดจากความเชื่อทางการเมือง ศาสนา หรือประโยชน์ส่วนตน ทำให้ความสามัคคีลดลง การมีความคิดเห็นที่แตกต่างกันในประเด็นการเมือง ศาสนา หรือผลประโยชน์ส่วนตน นำไปสู่ความขัดแย้งและลดความสามัคคีในชุมชน ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการดำเนินโครงการพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม

2. สมุทัย (สาเหตุแห่งปัญหา) เมื่อพิจารณาลึกลงไป สาเหตุของปัญหามีทั้งด้านโครงสร้างและพฤติกรรม ได้แก่

1. ด้านทรัพยากรธรรมชาติ ไม่มีแหล่งน้ำสำรอง ขาดแคลนวัตถุดิบในท้องถิ่นการขาดแคลนน้ำและวัตถุดิบในท้องถิ่นเป็นผลจากการใช้ทรัพยากรเกินขีดความสามารถของธรรมชาติ ขาดระบบจัดการที่ยั่งยืนและขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์ ส่งผลให้เกิดความไม่สมดุลทางระบบนิเวศและเศรษฐกิจชุมชน

2. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ระบบจัดการขยะและน้ำเสียที่ไม่เหมาะสมสะท้อนถึงการขาดธรรมาภิบาลท้องถิ่น และการบริหารจัดการที่ไม่สอดคล้องกับหลัก “สัปปายะ” ซึ่งควรเอื้อต่อการอยู่ร่วมกันอย่างสงบและสะอาด

3. ด้านสังคมและวัฒนธรรม เยาวชนขาดความตระหนักคุณค่าในศิลปวัฒนธรรม เยาวชนจำนวนมากขาดความตระหนักในคุณค่าของศิลปวัฒนธรรมเนื่องจากอิทธิพลของสื่อสมัยใหม่และการขาดการถ่ายทอดอย่างมีส่วนร่วมจากผู้ใหญ่

4. ด้านประชากร ผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น แต่แรงงานหนุ่มสาวย้ายถิ่นไปทำงานในเมือง การย้ายถิ่นของแรงงานวัยหนุ่มสาวทำให้ชุมชนขาดพลังในการพัฒนา และผู้สูงอายุกลายเป็นผู้แบกรับภาระโดยลำพัง เกิดภาวะ “สังคมผู้สูงอายุแบบโดดเดี่ยว”

5.ความยากจน ขาดแคลนแหล่งงานที่มั่นคง รายได้จากเกษตรกรรมผันผวน พึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติที่ไม่ยั่งยืน รายได้จากเกษตรกรรมไม่แน่นอน สะท้อนโครงสร้างเศรษฐกิจที่พึ่งพิงทรัพยากรธรรมชาติมากเกินไป ขาดการต่อยอดสู่เศรษฐกิจสร้างสรรค์

6.ความแตกแยกทางความคิด ขาดพื้นที่กลางในการสนทนาและการแก้ไขปัญหาแบบมีส่วนร่วม การยึดติดกับผลประโยชน์ส่วนตัว และการสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์ ความแตกแยกทางความคิดและการสื่อสารที่ไม่สร้างสรรค์สะท้อน “อวิชชา” คือการไม่รู้เท่าทันตนและผู้อื่น ทำให้ชุมชนขาดพื้นที่กลางแห่งสติและเหตุผล

3.นิโรธ (เป้าหมายแห่งการแก้ไข/ความดับทุกข์) สิ่งที่ชุมชนต้องการบรรลุเพื่อให้หลุดพ้นจากปัญหา คือ

1. มีระบบแหล่งน้ำและทรัพยากรที่เพียงพอ สอดคล้องกับหลัก “สัมมาชีพ” และ “อุฏฐานสัมปทา
2. มีสิ่งแวดล้อมที่สะอาดน่าอยู่ ปราศจากปัญหาขยะและมลพิษ สิ่งแวดล้อมชุมชนสะอาดน่าอยู่ ลดมลพิษ เกิดสำนึก “รักษ์สิ่งแวดล้อม” ตามหลักอหิงสา
3. เศรษฐกิจชุมชนมั่นคงด้วยการพึ่งตนเอง สร้างระบบผลิต-แปรรูป-จำหน่ายครบวงจร
4. เยาวชนมีจิตสำนึกต่อรากเหง้าวัฒนธรรม เกิดพลังรุ่นใหม่ในการสืบสานภูมิปัญญา
5. มีระบบเครือข่ายการพึ่งพาอาศัยและการดูแลที่เหมาะสม
6. สังคมเอื้อเฟื้อเกื้อกูล มีเครือข่ายช่วยเหลือดูแลผู้สูงอายุและผู้ด้อยโอกาส
7. เยาวชนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพและทั่วถึง ส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
8. ชุมชนกลับคืนสู่ความสามัคคี มีการสื่อสารด้วยเหตุผลและกัลยาณวาจา เกิดความไว้วางใจและการทำงานร่วมกัน

4.มรรค (แนวทางแก้ไข/วิธีการดับทุกข์) แนวทางการแก้ไขสามารถวางเป็นระบบเชิงบูรณาการได้แก่

- 1 จัดทำโครงการพัฒนาแหล่งน้ำ, ดำเนินโครงการสร้างแหล่งน้ำ ท่อระบายน้ำ ระบบกักจัดขยะ และไฟส่องสว่าง เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
2. ส่งเสริมการปลูกพืชพื้นถิ่น การรวมกลุ่มเกษตรกร และการพัฒนาวิสาหกิจชุมชน เพื่อสร้างห่วงโซ่คุณค่าในท้องถิ่น
3. ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลสร้างสื่อเรียนรู้ การจัดการนันทนาการ ศูนย์วัฒนธรรมออนไลน์ เพื่อให้เยาวชนเชื่อมโยงรากเหง้าวัฒนธรรมกับโลกยุคใหม่
4. สร้างเครือข่ายจิตอาสาและอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ จัดกิจกรรมเพื่อสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดีของผู้สูงอายุ
5. เปิดเวทีประชาคมเพื่อให้คนทุกกลุ่มร่วมกำหนดทิศทางพัฒนาและแก้ปัญหาแบบมีส่วนร่วม
6. ส่งเสริมอาชีพเสริม เช่น กลุ่มวิสาหกิจชุมชน งานหัตถกรรม หรือการแปรรูปผลผลิตทางการเกษตร
7. เปิดโอกาสให้เยาวชนและประชาชนทั่วไปเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ เช่น ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัยชุมชน หรือหลักสูตรออนไลน์

2.4 ผลการอบรมเยาวชน

การดำเนินการโครงการพุทธนวัตกรรมบัณฑิตนักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม ชุมชนบ้านเสด็จ ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูนได้มีการจัดกิจกรรมตามขั้นตอนดังนี้

๒.๔.๑ กล่าวรายงานความเป็นมาของการจัดกิจกรรม

ผศ.ดร.เสน่ห์ ใจสิทธิ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน และคณะทีมงานโครงการ รายงานต่อประธานในพิธี ว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย ได้จัดโครงการ “พัฒนาความเป็นเลิศ ของสถาบันอุดมศึกษาและพัฒนากำลังคนชั้นสูง” ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ระหว่างวันที่ ๔-๘ กรกฎาคม ๒๕๖๘ ณ วัดมงคลชัยพัฒนา จังหวัดสระบุรี เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และประสบการณ์แก่เยาวชนให้ เป็นพลังขับเคลื่อนการพัฒนาชุมชนด้วยปัญญาและคุณธรรม นิสิตวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน จำนวน ๑๐ รูป ที่ผ่านการอบรมหลักสูตร “พุทธนวัตกรรมบัณฑิตนักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม” ได้นำความรู้ ขยายผลสู่เยาวชนในพื้นที่จังหวัดลำพูน ภายใต้โครงการ “พุทธเยาวชน: นักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วย ปัญญาและคุณธรรม” โดยมีกิจกรรมอบรมเชิงปฏิบัติการ การสำรวจ วิเคราะห์ปัญหา และออกแบบ แผนพัฒนาชุมชนร่วมกับผู้นำและประชาชนในพื้นที่ ผู้เข้าร่วมโครงการรวม ๘๐ รูป/คน ประกอบด้วย นิสิต วิทยาลัยสงฆ์ลำพูนและนักเรียนโรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม ๕๐ รูป/คน นิสิตพุทธนวัตกรรมต้นแบบ ๑๐ รูป/คน และคณะวิทยากรเครือข่ายในพื้นที่ ๒๐ คน

ผศ.ดร.เสน่ห์ ใจสิทธิ์ รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหารกล่าวรายงานต่อประธานในพิธี

๒.๔.๒ ประธานในพิธีกล่าวเปิดโครงการ

พระครูโกวิทธรรมภาณี,ผศ.ดร. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการได้กล่าวเปิดโครงการ กล่าวว่า ยินดีอย่างยิ่งที่ได้เป็นประธานเปิดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “พุทธเยาวชน: นักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วย ปัญญาและคุณธรรม” ซึ่งจัดโดยความร่วมมือของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ ลำพูน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สถาบันวิจัยทริภูญชัย เทศบาลตำบลบ้านแป้น โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาค ม และภาคีเครือข่ายในพื้นที่ โครงการมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีความรู้คู่คุณธรรม โดยเรียนรู้ หลักพุทธธรรม เช่น หลักสัพปาเย ๗ และอริยสัจ ๔ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการคิดวิเคราะห์ แก้ไขปัญหา และ พัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ผ่านกิจกรรมการอบรม การลงพื้นที่ และการออกแบบแผนพัฒนาชุมชนแบบมีส่วนร่วม โครงการนี้จะเป็นเวทีสำคัญในการเสริมสร้างผู้นำเยาวชนรุ่นใหม่ที่มีทั้งปัญญา คุณธรรม และความ รับผิดชอบต่อสังคม พร้อมเป็นพลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนให้มั่นคงและยั่งยืนต่อไป

พระครูโกวิทธรรมวาทิ, ผศ.ดร. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ ประธานในพิธี

๒.๔.๓ แหล่งเรียนรู้ทางภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในเขตเทศบาลตำบลบ้านแป้น

นายจำเริญ ธัญญะ ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลบ้านแป้น ได้นำเสนอข้อมูลแหล่งเรียนรู้ทางภูมิปัญญาทางวัฒนธรรมในเขตเทศบาลตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน โดยพื้นที่เขตเทศบาลตำบลบ้านแป้นเป็นที่รวมองค์ความรู้จากปราชญ์ชาวบ้าน กลุ่มช่างฝีมือ และชุมชนเข้าด้วยกัน ทำหน้าที่เป็นห้องเรียนชีวิตนอกระบบโรงเรียน มีความสำคัญในการอนุรักษ์และสืบทอดภูมิปัญญาท้องถิ่นให้คงอยู่ ทั้งยังเป็นแหล่งเรียนรู้ด้านคุณธรรม จริยธรรม และเศรษฐกิจชุมชนที่ยึดโยงกับหลักพุทธธรรม เช่น ความพอเพียง ความกตัญญู และการอยู่ร่วมกันอย่างสันติ แหล่งเรียนรู้ในเขตเทศบาลตำบลบ้านแป้นสามารถทำสำคัญได้แก่ กลุ่มวิสาหกิจชุมชนพัฒนาอาชีพผู้สูงอายุบ้านแป้น มีภูมิปัญญาการประดิษฐ์ “พัดใบตาลโบราณ” ซึ่งเป็นหัตถกรรมพื้นบ้านที่มีคุณค่าทางศิลปะและศาสนา ใช้ในงานบุญ งานวัด และงานประเพณีสำคัญของชาวล้านนา กระบวนการผลิตตั้งแต่การเก็บใบตาล ตาก แขน้ำ รีดใบ เย็บ และตกแต่ง เป็นองค์ความรู้ที่สืบทอดจากบรรพบุรุษ

นายจำเริญ ธัญญะ ผู้อำนวยการกองการศึกษา เทศบาลตำบลบ้านแป้น

๒.๔.๔ นิสิตพุทธนวัตกรบัณฑิตนักพัฒนาชุมชนอบรม “หลักสัปปายะ ๗ /หลักอริยสัจ ๔”

ตัวแทนนิสิตพุทธนวัตกรบัณฑิตนักพัฒนาชุมชนได้มาถ่ายทอดองค์ความรู้

ตัวแทนนิสิตพุทธนวัตกรบัณฑิตนักพัฒนาชุมชนได้มาถ่ายทอดองค์ความรู้จากการอบรมเรื่อง “หลักสัปปายะ ๗” และ “หลักอริยสัจ ๔” แก่เยาวชนที่เข้ารับการอบรมจำนวน ๕๐ รูป/คน เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนมีความเข้าใจในหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา และสามารถนำไปปรับใช้ในการดำเนินชีวิตประจำวันได้อย่างเหมาะสมและเกิดประโยชน์ หลักสัปปายะ ๗ เป็นหลักแห่ง “ความเหมาะสม” ที่เกื้อหนุนต่อการพัฒนา กาย จิต สังคม และปัญญา ประกอบด้วย อวาสสัปปายะ สถานที่อยู่ที่เหมาะสม เกื้อหนุนต่อการปฏิบัติและ

การเรียนรู้ โภชนะสัปปายะ อาหารที่เหมาะสม ส่งเสริมสุขภาพและการดำรงชีวิตอย่างพอเพียง บุคคลสัปปายะ การคบหาบุคคลผู้เกื้อกูล สนับสนุนกันในทางธรรมและการทำความดี ภัตสัปปายะ วาจาและการสนทนาที่เหมาะสม เอื้อต่อการเจริญสติ สมาธิ และปัญญา อิริยาปถสัปปายะ การเคลื่อนไหวและอิริยาบถที่เหมาะสม ไม่เกินกำลัง รักษาความสมดุลของร่างกาย อุตสัปปายะ สภาพอากาศและสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับการดำเนินชีวิต และ โจรสัปปายะ การเลือกสถานที่หรือแหล่งไปมาที่เกื้อกูลต่อการประพฤติปฏิบัติธรรมและการดำเนินชีวิตอย่างมีศีลธรรม

นอกจากนั้น การถ่ายทอดองค์ความรู้ในครั้งนี้ยังช่วยให้นิสิตพุทธนวัตกรได้พัฒนาทักษะการเป็น “หลักอริยสัจ ๔ เป็นหลักความจริงอันประเสริฐที่ช่วยให้เข้าใจปัญหาและทางแก้ ประกอบด้วย ทุกข์ การรู้จักปัญหา หรือความไม่สมบูรณ์ในชีวิต สมุทัย การเข้าใจเหตุแห่งทุกข์ เช่น ความโลภ ความโกรธ ความหลง นิโรธ การดับทุกข์ได้ด้วยการละเหตุแห่งทุกข์ และ มรรค การปฏิบัติสู่ความดับทุกข์ ด้วยหลักมรรค ๘ อันประกอบด้วย ศีล สมาธิ และปัญญา

๒.๔.๕ การบรรยายเกี่ยวกับ“การออกแบบแผนที่ชุมชน”

อาจารย์วันเพ็ญ พรินทรากุล ได้บรรยายให้ความรู้เรื่อง “การออกแบบแผนที่ชุมชน”

อาจารย์วันเพ็ญ พรินทรากุล ผู้อำนวยการสถาบันวิจัยหรือศูนย์ พร้อมด้วยคณะ ได้บรรยายให้ความรู้เรื่อง “การออกแบบแผนที่ชุมชน” โดยเน้นการเรียนรู้เชิงปฏิบัติการที่เชื่อมโยงกับหลัก สัปปายะ ๗ และ อริยสัจ ๔ เพื่อพัฒนาศักยภาพของนิสิตและเยาวชนในการเข้าใจพื้นที่ชุมชนอย่างลึกซึ้ง ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม และจิตวิญญาณ ทั้งนี้ การเขียนแผนที่ชุมชนมีความจำเป็นอย่างยิ่ง เพราะช่วยให้คนในชุมชน “เห็นภาพรวมของพื้นที่” อย่างเป็นระบบ เข้าใจทรัพยากร จุดแข็ง จุดอ่อน และปัญหาที่มีอยู่จริงในท้องถิ่น แผนที่จึงเป็นทั้งเครื่องมือวิเคราะห์และสื่อกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างคนในชุมชนกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งยังช่วยสร้างความร่วมมือ ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมในการวางแผนพัฒนาอย่างยั่งยืน

นอกจากนั้น ประโยชน์ของการเขียนแผนที่ชุมชน ได้แก่ การรวบรวมข้อมูลพื้นฐานอย่างเป็นระบบ การระบุพื้นที่ศักยภาพและพื้นที่เสี่ยง การใช้ข้อมูลในการตัดสินใจเชิงนโยบาย การส่งเสริมการเรียนรู้ร่วมของคนในชุมชน และการสร้างความตระหนักรู้ถึงคุณค่าของทรัพยากรและวัฒนธรรมท้องถิ่น การบรรยายในครั้งนี้จึงไม่เพียงมุ่งให้ผู้เข้าร่วมเรียนรู้เทคนิคการทำแผนที่เท่านั้น แต่ยังส่งเสริมให้เข้าใจความหมายของ “แผนที่ชุมชน” ในฐานะเครื่องมือแห่งการเรียนรู้ การสื่อสาร และการพัฒนาชุมชนร่วมกันอย่างมีทิศทางและยั่งยืน

กิจกรรมนี้จึงไม่เพียงเป็นการฝึกออกแบบแผนที่เชิงพื้นที่ แต่ยังเป็นการฝึก “แผนที่ทางปัญญา” ที่ผสมผสานหลักธรรมเข้ากับการพัฒนาชุมชน สร้างความตระหนักรู้ และเสริมพลังเยาวชนให้เป็นผู้นำการเปลี่ยนแปลงบนฐานพุทธบูรณาการอย่างแท้จริง

๒.๔.๕ การบรรยายเกี่ยวกับ“การใช้ Google Map” เพื่อออกแบบแผนที่ชุมชน”

ว่าที่ร้อยตรีอานนท์ มะโนเมือง นักวิชาการคอมพิวเตอร์ชำนาญการ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ได้บรรยายให้ความรู้เรื่อง “การใช้ Google Map เพื่อออกแบบแผนที่ชุมชน” โดยมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการพัฒนากิจกรรมเชิงพื้นที่ของชุมชน การบรรยายครอบคลุมตั้งแต่พื้นฐานการใช้งาน Google Map การกำหนดพิกัดพื้นที่ การสร้างจุดสัญลักษณ์ การกำหนดเส้นทาง และการวัดระยะทาง รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลภูมิสารสนเทศ (GIS) กับฐานข้อมูลชุมชน เพื่อให้ผู้เรียนสามารถสร้าง “แผนที่เชิงข้อมูล” ที่สะท้อนองค์ประกอบทางสังคม วัฒนธรรม สิ่งแวดล้อม และทรัพยากรของท้องถิ่นได้อย่างเป็นระบบ การบรรยายยังเน้นการใช้เครื่องมือของ Google ในการวิเคราะห์และจัดทำข้อมูลพื้นที่ร่วมกับการมีส่วนร่วมของคนในชุมชน ทำให้ผู้เข้าร่วมได้รับทั้งความรู้ทางเทคนิคและแนวคิดเชิงพุทธบูรณาการในการพัฒนาแผนที่ที่คำนึงถึงความเหมาะสมของสภาพพื้นที่ตามหลัก “สัพปายะ ๗” ซึ่งช่วยให้การออกแบบแผนที่ชุมชนมีความสมบูรณ์ทั้งด้านข้อมูลและคุณค่าทางวัฒนธรรม

๒.๔.๖ นิสิตพุทธนวัตกรบัณฑิตนำเยาวชนผู้รับการอบรม ลงพื้นที่ชุมชนบ้านเส้ง

นิสิตพุทธนวัตกรบัณฑิต ได้นำเยาวชนผู้รับการอบรมลงพื้นที่ชุมชนบ้านเส้ง ตำบลบ้านแป้น เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและบริบทของชุมชนอย่างรอบด้าน การลงพื้นที่ครั้งนี้มีเป้าหมายเพื่อสร้างกระบวนการเรียนรู้จากของจริงในพื้นที่ และส่งเสริมให้เยาวชนเกิดความเข้าใจในภูมิปัญญาท้องถิ่นผ่านการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยผู้เข้าร่วมได้พบปะแลกเปลี่ยนกับผู้นำชุมชน เรียนรู้วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ และการประกอบอาชีพของคนในท้องถิ่น นอกจากนี้ยังได้ศึกษาการผลิตงานหัตถกรรมพื้นบ้าน เช่น การทำหมวกใบตาลและพัดใบตาล ซึ่งเป็นผลิตภัณฑ์ที่สะท้อนภูมิปัญญาและความประณีตของชาวบ้าน รวมถึงการฝึกทำขนมจีบและซาลาเปาซึ่งเป็นอาชีพเสริมที่สร้างรายได้ให้ครัวเรือน โดยมีผู้นำชุมชนและนักปราชญ์ภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นวิทยากรถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์ตรง กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวช่วยเสริมสร้างทักษะการเรียนรู้เชิงพุทธนวัตกรให้แก่เยาวชนบนพื้นฐานของการเห็นคุณค่าในชุมชนและการพึ่งตนเองอย่างยั่งยืนต่อไปอนาคต

เยาวชนเข้าพบปะกับผู้นำชุมชนบ้านหนองเส้น โดยมีผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านต้อนรับ

เยาวชนเข้าพบปะกับผู้นำชุมชนบ้านหนองเส้น โดยมีผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านต้อนรับ

ทั้งนี้การลงพื้นที่ในชุมชนได้มี ผู้ใหญ่บ้านและคณะกรรมการหมู่บ้านให้การต้อนรับอย่างอบอุ่น การพูดคุยครั้งนี้เปิดโอกาสให้เยาวชนได้เรียนรู้บริบทของหมู่บ้าน ทั้งด้านประวัติความเป็นมา สภาพสังคม เศรษฐกิจ และวิถีชีวิตของคนในชุมชน บ้านหนองเส้นเป็นหมู่บ้านเกษตรกรรมที่ยังคงรักษาขนบธรรมเนียมและวัฒนธรรมพื้นบ้านไว้อย่างดี การพบปะครั้งนี้ช่วยให้เยาวชนเข้าใจถึงความสำคัญของการมีส่วนร่วมและการพัฒนาชุมชนบนฐานภูมิปัญญาท้องถิ่นอย่างยั่งยืน

เยาวชนเข้าเดินสำรวจบริบทของชุมชนบ้านหนองแสง โดยมีครูวิทยากรให้คำแนะนำ

เยาวชนไปเรียนรู้เกี่ยวกับการทำหมวกใบตาล

เยาวชนที่เข้ารับการอบรมได้ลงพื้นที่ ณ วิสาหกิจชุมชน สมพิศ ทำหมวก โดยได้เรียนรู้การทำหมวกใบตาลจากภูมิปัญญาท้องถิ่นของชาวบ้าน โดยมีปราชญ์ชุมชนเป็นวิทยากรถ่ายทอดความรู้ตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมใบตาล การตากแห้ง การสาน และการขึ้นรูปหมวกอย่างประณีต กระบวนการเรียนรู้ดังกล่าวไม่เพียงช่วยให้เยาวชนเข้าใจวิถีการผลิตหัตถกรรมพื้นบ้าน แต่ยังตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติ ความอดทน ความละเอียด และความร่วมมือของคนในชุมชน ก่อให้เกิดแรงบันดาลใจในการอนุรักษ์และต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นสู่การสร้างอาชีพและรายได้ในอนาคต

เยาวชนไปเรียนรู้เกี่ยวกับการทำตาลปัตรใบตาล

เยาวชนที่เข้ารับการอบรมลงพื้นที่สำรวจข้อมูลในชุมชนและได้เข้าศึกษาเรียนรู้การทำตาลปัตรใบตาล จากปราชญ์ชุมชนผู้เชี่ยวชาญ โดยเริ่มตั้งแต่ขั้นตอนการเตรียมใบตาล การตัด การตากให้แห้ง และการขึ้นรูป เป็นตาลปัตรอย่างประณีต พร้อมตกแต่งลวดลายให้มีความงดงามตามแบบล้านนา

เยาวชนเรียนรู้เกี่ยวกับการทำซาลาเปา วิสาหกิจชุมชน สุพจน์ซาลาเปา

เยาวชนผู้รับลงพื้นที่ศึกษาเรียนรู้การทำชาลาเปา ณ วิชาหกิจชุมชน สุพรรณชาลาเปา โดยมีวิทยากรจากกลุ่มแม่บ้านและปราชญ์ชุมชนถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์การทำชาลาเปาอย่างละเอียด ตั้งแต่ขั้นตอนการคัดเลือกวัตถุดิบ การนวดแป้ง การปั้นไส้ และการนึ่งให้ได้ชาลาเปาที่นุ่ม หอม และมีรสชาติอร่อย การเรียนรู้ครั้งนี้ไม่ได้มุ่งเพียงทักษะการทำอาหารเท่านั้น แต่ยังส่งเสริมให้เยาวชนเข้าใจคุณค่าของอาชีพ การทำงานอย่างมีระเบียบ ความอดทน และความร่วมมือระหว่างสมาชิกในกลุ่ม นอกจากนี้ยังได้เรียนรู้การจัดการต้นทุน วัตถุดิบ และการจำหน่ายผลิตภัณฑ์เพื่อสร้างรายได้เสริมให้ครอบครัวและชุมชน

๒.๔.๖ เยาวชน เขียนแผนที่ชุมชน และเขียนแผนผังวิเคราะห์“หลักสี่ปายะ ๗ /หลักอริยสัจ ๔

เยาวชนผู้รับการอบรมได้ร่วมกันจัดกลุ่มประชุมเพื่อเขียนแผนที่ชุมชน โดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมในการระดมความคิดเห็น วิเคราะห์พื้นที่ และรวบรวมข้อมูลสำคัญของชุมชน เช่น ที่ตั้งวัด โรงเรียน แหล่งน้ำ บ้านเรือน เส้นทางคมนาคม และแหล่งเรียนรู้ภูมิปัญญาท้องถิ่น การทำงานเป็นกลุ่มช่วยส่งเสริมการแลกเปลี่ยนมุมมองระหว่างกัน พร้อมทั้งสร้างความเข้าใจในบริบทของชุมชนอย่างลึกซึ้ง กิจกรรมดังกล่าวยังช่วยพัฒนาแนวคิดการวางแผน การทำงานเป็นทีม และจิตสำนึกในการอนุรักษ์วัฒนธรรมท้องถิ่นของเยาวชนอีกด้วย

๒.๔.๗ เยาวชนนำเสนอแผนที่ชุมชนและสภาพบริบทชุมชนตาม“หลักสี่ปายะ ๗ /หลักอริยสัจ ๔

เยาวชนผู้รับการอบรมได้นำเสนอแผนที่ชุมชน โดยนำเสนอภูมิศาสตร์ให้เห็นถึงสภาพบริบทของชุมชน ทั้งด้านสิ่งแวดล้อม สังคม วัฒนธรรม การนำเสนอแผนที่ครั้งนี้ได้มุ่งเพียงการระบุตำแหน่งของสิ่งปลูกสร้าง หรือทรัพยากรเท่านั้น แต่ยังนำเสนอบูรณาการกับหลักพุทธธรรม ได้แก่ หลักสี่ปายะ ๗ และ หลักอริยสัจ ๔ เพื่อสะท้อนแต่ยังเน้นการวิเคราะห์ “ความเหมาะสม” และ เยาวชนยังได้ใช้หลักอริยสัจ ๔ เป็นกรอบคิดในการ วิเคราะห์ปัญหาชุมชน โดยระบุ “ทุกข์” หรือปัญหาที่ชุมชนเผชิญ เช่น การจัดการทรัพยากรไม่สมดุล “สมุทัย” คือสาเหตุของปัญหา “นิโรธ” คือเป้าหมายแห่งความสงบสุขของชุมชน และ “มรรค” คือแนวทางแก้ไขด้วยการร่วมมือและพึ่งพาตนเองตามวิถีพุทธ

เยาวชนนำเสนอแผนที่ชุมชนบ้านหนองเส้นและนำเสนอ“หลักสี่ปายะ ๗ /หลักอริยสัจ ๔

2.5 ผลการพัฒนาชุมชน

1. การตระหนักถึงปัญหาและภารกิจของพุทธนวัตกร

การพัฒนาชุมชนบ้านหนองเส้น จังหวัดลำพูน ภายใต้กระบวนการเรียนรู้ของโครงการ “พุทธนวัตกร เยาวชนนักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม” เป็นกระบวนการที่มุ่งเน้นให้เยาวชนตระหนักถึงปัญหาและบริบทของชุมชนตนเอง โดยเฉพาะการเสริมศักยภาพของเยาวชนให้มีบทบาทเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงบูรณาการ บ้านหนองเส้นเป็นชุมชนเกษตรกรรมขนาดกลางที่มีความเข้มแข็งด้านวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น เช่น การทำหมวกใบตาล การทำตาลปัตรใบตาล และการทำอาหารพื้นบ้าน เช่น ขนมจีบและซาลาเปา ซึ่งสะท้อนถึงวิถีชีวิตเรียบง่ายและการพึ่งพาธรรมชาติอย่างสมดุล ในสภาพปัจจุบันยังพบว่าปัญหาด้านการมีส่วนร่วมของเยาวชนในหลายพื้นที่ยังมีข้อจำกัด ทั้งในด้านเวทีและช่องทางที่ไม่เอื้อต่อการแสดงออก เยาวชนจำนวนมากยังขาดโอกาสในการเข้าถึงกระบวนการมีส่วนร่วมอย่างแท้จริง แม้จะมีเวทีให้แสดงออก แต่ก็มักอยู่ภายใต้โครงสร้างที่ขาดความยืดหยุ่น และไม่เปิดรับความคิดสร้างสรรค์ของเยาวชนอย่างเพียงพอ ส่งผลให้เยาวชนรู้สึกว่าการแสดงออกไม่มีความหมาย และไม่สามารถมีบทบาทสำคัญในการร่วมพัฒนาชุมชนได้อย่างแท้จริง สถานการณ์เช่นนี้จึงจำเป็นต้องได้รับการออกแบบกระบวนการใหม่ ที่เน้นการมีส่วนร่วมอย่างมีคุณค่าและยั่งยืน ผ่านหลักธรรมทางพุทธศาสนาและแนวทางพุทธนวัตกรรมในการพัฒนาชุมชนร่วมกับเยาวชน

2. หลักการและเครื่องมือในการขับเคลื่อน

เยาวชนที่เข้าร่วมโครงการพุทธนวัตกรชุมชนบ้านเส้นได้รับการฝึกฝนให้เป็น “พุทธนวัตกร” ที่ไม่เพียงแต่สังเกตเห็นปัญหาของชุมชนเท่านั้น แต่ยังสามารถคิด วิเคราะห์ และออกแบบแนวทางแก้ไขได้อย่างมีเหตุผล

โดยมีหลักพุทธธรรมเป็นฐานสำคัญของการดำเนินงาน การเรียนรู้เริ่มต้นจากการฝึกฝนทักษะการฟังอย่างมีปัญญตามหลัก “ปรโตโฆสะ” เพื่อรับฟังเสียงของชุมชนด้วยความเข้าใจ และการใช้ “โยนิโสมนสิการ” เพื่อคิดอย่างแยบคาย วิเคราะห์เชื่อมโยงสาเหตุของปัญหาอย่างลึกซึ้ง นำไปสู่การสร้างความเข้าใจร่วมระหว่างเยาวชนและคนในพื้นที่ กระบวนการเรียนรู้ภาคสนามเปิดโอกาสให้เยาวชนได้ลงพื้นที่จริง สืบหาข้อมูลชุมชนพูดคุยกับผู้นำท้องถิ่น กลุ่มแม่บ้าน ผู้สูงอายุ และปราชญ์ชุมชน เพื่อเก็บข้อมูลทั้งด้านเศรษฐกิจ วัฒนธรรม สังคม และสิ่งแวดล้อม เยาวชนได้ร่วมกันออกแบบและเขียน “แผนที่ชุมชนบ้านเส้ง” ที่สะท้อนบริบทของพื้นที่จริง ทั้งในมิติของภูมิประเทศ การใช้ที่ดิน การประกอบอาชีพ และทุนทางวัฒนธรรม เช่น การทำหมวกใบตาล การทำตาลปัตร การทำพัดใบตาล และการทำขนมจีบ-ซาลาเปา ซึ่งเป็นภูมิปัญญาที่สืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น

นอกจากนี้ เยาวชนยังได้เรียนรู้การจำแนกและวิเคราะห์ปัญหาของชุมชนโดยใช้กรอบแนวคิดทางพุทธศาสนา คือ “หลักสัปปายะ ๗” และ “หลักอริยสัจ ๔” เพื่อมองเห็นปัญหาและโอกาสในการพัฒนาอย่างรอบด้าน เช่น จากการทำงานร่วมกัน เยาวชนสามารถจำแนกและวิเคราะห์ปัญหาตามกรอบ “หลักสัปปายะ ๗” และ “หลักอริยสัจ ๔” ได้อย่างเป็นระบบ เช่น ด้านอวาสสัปปายะ พบว่าพื้นที่บางส่วนของหมู่บ้านยังมีปัญหาขยะและสิ่งแวดล้อมไม่เอื้อต่อสุขภาวะ ด้านโภชนสัปปายะ พบว่าผลผลิตทางการเกษตรยังไม่ได้รับการแปรรูปเพื่อเพิ่มมูลค่า ขณะที่ด้านบุคคลสัปปายะ พบว่าความร่วมมือระหว่างคนรุ่นเก่ากับเยาวชนยังไม่ต่อเนื่อง ทำให้เกิดช่องว่างระหว่างวัย การวิเคราะห์เชิงธรรมะนี้ทำให้เยาวชนมองเห็น “ทุกข์” ของชุมชนอย่างแท้จริง และสามารถสืบค้น “สมุทัย” หรือสาเหตุของปัญหาได้อย่างลึกซึ้ง

3. ผลลัพธ์และเป้าหมายสู่ความยั่งยืน

เป็นงานของโครงการพุทธนิเทศกรเยาวชนนักพัฒนาชุมชนบ้านเส้ง ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงเชิงบวกทั้งในระดับบุคคลและระดับชุมชน เยาวชนได้ร่วมกันวิเคราะห์ปัญหาและออกแบบแผนปฏิบัติการเชิงสร้างสรรค์โดยอาศัยหลักพุทธธรรมเป็นกรอบคิดสำคัญ เพื่อพัฒนาชุมชนบ้านเส้งให้เป็นต้นแบบของการพัฒนา “พุทธเศรษฐกิจชุมชน” และ “พุทธสุขภาวะ” ที่เน้นความสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สิ่งแวดล้อม และคุณธรรม โดยมุ่งสร้างเครือข่ายเยาวชนจิตอาสาและแกนนำรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพในการขับเคลื่อนการพัฒนาอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน การวิเคราะห์และวินิจฉัยปัญหาชุมชนดำเนินไปตามหลัก ปรโตโฆสะ คือ การฟังเสียงของคนในชุมชนด้วยความเข้าใจ และ โยนิโสมนสิการ คือ การ

คิดอย่างแยกกายเพื่อตระหนักถึงสาเหตุแห่งปัญหาอย่างแท้จริง เยาวชนได้ใช้กรอบแนวคิด สัปปายะ ๗ ในการจำแนกและประเมินบริบทของชุมชนบ้านเสด็จ ทำให้สามารถสร้าง “แผนที่ชุมชน” ที่แสดงให้เห็นทั้งปัญหาทรัพยากร และโอกาสในการพัฒนาอย่างเป็นระบบ เช่น โคจรสัปปายะ (คมนาคม) เส้นทางภายในหมู่บ้านและทางเชื่อมสู่พื้นที่เกษตรบางส่วนยังไม่สะดวก โดยเฉพาะในฤดูฝน มีน้ำขังและเส้นทางลื่น ทำให้การสัญจรและขนส่งผลผลิตไม่คล่องตัว จึงมีแนวคิดร่วมกันในการจัดทำป้ายบอกทางและปรับปรุงทางสาธารณะให้ปลอดภัยยิ่งขึ้น โภชนสัปปายะ (เศรษฐกิจ/อาชีพ) บ้านเสด็จเป็นชุมชนที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านหัตถกรรม เช่น การทำหมวกใบตาล การทำพัดใบตาล และการทำขนมจิบ-ซาลาเปา ซึ่งเป็นอาชีพเสริมของกลุ่มแม่บ้านและผู้สูงอายุอย่างไรก็ตาม ผลิตภัณฑ์ยังขาดการพัฒนาเชิงบรรจุภัณฑ์และตลาดออนไลน์ เยาวชนจึงได้เสนอแนวทางพัฒนาผลิตภัณฑ์ให้มีมูลค่าเพิ่มและขยายช่องทางจำหน่ายผ่านสื่อดิจิทัล

การดำเนินงานดังกล่าวก่อให้เกิดผลลัพธ์ที่สำคัญ คือ การเกิดกระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของเยาวชนและชุมชน เยาวชนได้เรียนรู้การคิดอย่างมีเหตุผล การสื่อสารเชิงสร้างสรรค์ และการทำงานเป็นทีม ขณะเดียวกันชุมชนก็เกิดความตื่นตัวและภาคภูมิใจในภูมิปัญญาและทรัพยากรของตนเอง เป้าหมายระยะยาวคือการพัฒนาชุมชนบ้านเสด็จให้เป็น “หมู่บ้านสีเขียวและหัตถกรรมสร้างสรรค์”

ผลการประเมินสมรรถนะก่อน-หลังโครงการ
ตารางที่ 1 ผลการประเมินสมรรถนะก่อน-หลังโครงการ

สมรรถนะ	รายการประเมิน	ระดับคะแนน		
		ก่อน (5)	หลัง (5)	เพิ่มขึ้น
สมรรถนะหลัก (Core Competencies)				
1. ทักษะความคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking)	1.1 สามารถวิเคราะห์ข้อมูลที่ซับซ้อนและแยกแยะระหว่างข้อเท็จจริงกับความคิดเห็นได้	3.0	5.0	2.0
	1.2 สามารถสืบค้นถึงรากเหง้าของปัญหา แทนที่จะมองแค่ปรากฏการณ์ผิวเผิน	3.0	5.0	2.0
	2.1 สามารถเสนอแนวทางการแก้ปัญหาที่แปลกใหม่และแตกต่างจากเดิมได้	2.0	5.0	3.0

2. ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking)	2.2 สามารถประยุกต์ใช้หลักการ (เช่น สปีปายะ 7, อริยสัจ 4) เข้ากับสถานการณ์จริงได้อย่างยืดหยุ่น	3.0	5.0	2.0
สมรรถนะรอง (Secondary Competencies)				
3. ทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork)	3.1 รับฟังและเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างของเพื่อนร่วมทีมและคนในชุมชน	4.0	5.0	1.0
	3.2 สามารถแบ่งปันภาระงานและให้ความช่วยเหลือเพื่อนร่วมทีมเพื่อให้เป้าหมายสำเร็จ	4.0	5.0	1.0
4. ทักษะการสื่อสาร (Communication)	4.1 สามารถอธิบายเรื่องที่ซับซ้อนให้ชาวบ้านเข้าใจด้วยภาษาที่เรียบง่ายและเป็นกันเอง	3.0	5.0	2.0
	4.2 สามารถใช้ทักษะการฟังอย่างลึกซึ้งเพื่อทำความเข้าใจความรู้สึกและความต้องการที่แท้จริงของผู้พูด	3.0	5.0	2.0
สมรรถนะร่วม (Common Competencies)				
5. ทักษะดิจิทัล (Digital Skills)	5.1 สามารถใช้เครื่องมือดิจิทัล (เช่น โปรแกรมแผนที่, แอปพลิเคชัน) เพื่อรวบรวมและนำเสนอข้อมูลได้	3.0	5.0	2.0
	5.2 สามารถสืบค้นและประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลจากแหล่งข้อมูลออนไลน์ได้	4.0	5.0	1.0
6. ทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Moral and Ethical Skills)	6.1 ปฏิบัติต่อคนในชุมชนด้วยความเคารพและให้เกียรติ โดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์	4.0	5.0	1.0
	6.2 มีความซื่อสัตย์ในการนำเสนอข้อมูล และไม่บิดเบือนความคิดเห็นของชุมชนเพื่อเป้าหมายส่วนตัว	3.0	5.0	2.0

จาก ตารางผลการประเมินสมรรถนะพุทธนวัตกร พบว่า การดำเนินโครงการได้สร้างการเปลี่ยนแปลงเชิงบวกต่อผู้เข้าร่วมอย่างชัดเจนในทุกด้าน ทั้งในระดับสมรรถนะหลัก สมรรถนะรอง และสมรรถนะร่วม ซึ่งสะท้อนถึงพัฒนาการของเยาวชนในฐานะ “พุทธนวัตกร” ที่มีทั้งปัญญา คุณธรรม และทักษะการทำงานร่วมกับผู้อื่น

1. สมรรถนะหลัก (Core Competencies) เยาวชนมีพัฒนาการด้าน ทักษะการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical Thinking) อย่างโดดเด่น คะแนนเพิ่มขึ้นเฉลี่ย 2.0 คะแนน จากการฝึกให้คิดวิเคราะห์อย่างมีเหตุผลและมองปัญหาในเชิงลึก โดยไม่หยุดอยู่ที่ปรากฏการณ์ภายนอก การใช้กระบวนการเรียนรู้แบบพุทธบูรณาการ โดยเฉพาะการใช้หลัก อริยสัจ ๔ ช่วยให้เยาวชนเข้าใจสาเหตุและแนวทางแก้ไขอย่างเป็นระบบ ขณะเดียวกัน ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) ก็เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะความสามารถในการเสนอแนวทางใหม่ ๆ และการประยุกต์หลักธรรม เช่น สปีปายะ ๗ เข้ากับสถานการณ์จริงได้อย่างยืดหยุ่น ซึ่งแสดงให้เห็นถึงการเติบโตของ “พุทธนวัตกร” ในฐานะนักคิดเชิงสร้างสรรค์ที่ยึดมั่นคุณธรรมเป็นฐาน

2. สมรรถนะรอง (Secondary Competencies) ผลการประเมินในด้าน ทักษะการทำงานเป็นทีม (Teamwork) และ ทักษะการสื่อสาร (Communication) แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงเชิงพฤติกรรมของเยาวชนในทิศทางที่ดีขึ้น คะแนนเฉลี่ยเพิ่มขึ้น 1-2 คะแนน เยาวชนมีความสามารถในการรับฟังความคิดเห็นที่แตกต่าง เคารพเพื่อนร่วมทีม และสามารถทำงานร่วมกันเพื่อบรรลุเป้าหมายร่วมของโครงการ นอกจากนี้ เยาวชนยังมีความสามารถในการสื่อสารเรื่องที่ซับซ้อนให้คนในชุมชนเข้าใจได้ง่าย และพัฒนา “ทักษะการฟัง

อย่างลึกซึ้ง” (Deep Listening) ซึ่งเป็นรากฐานสำคัญของการสื่อสารเชิงเมตตามานแนวพุทธจิตวิทยา ส่งผลให้เกิดความเข้าใจร่วมและลดช่องว่างระหว่างวัยในชุมชนได้อย่างดี

3. สมรรถนะร่วม (Common Competencies) ในส่วนของสมรรถนะร่วม พบว่า ทักษะดิจิทัล (Digital Skills) และ ทักษะด้านคุณธรรมและจริยธรรม (Moral and Ethical Skills) มีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ (เฉลี่ย 1–2 คะแนน) เยาวชนสามารถใช้เครื่องมือดิจิทัล เช่น โปรแกรมแผนที่ Google Map และ แอปพลิเคชันออนไลน์ ในการรวบรวมและนำเสนอข้อมูลชุมชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังเรียนรู้การตรวจสอบความน่าเชื่อถือของข้อมูลในโลกออนไลน์ ซึ่งช่วยยกระดับศักยภาพการทำงานเชิงวิชาการให้สอดคล้องกับยุคดิจิทัล

2.6.2 ผลการประเมินผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังฝึกอบรมของเยาวชน

ตารางที่ 1 แสดงคะแนนก่อนและหลังการเรียนรู้ของผู้เข้าอบรมจำนวน 50 คน

คนที่	คะแนนก่อน	คะแนนหลัง	คะแนนเพิ่มขึ้น/ลดลง
1	8	8	0
2	7	8	2
3	4	8	4
4	8	9	1
5	10	10	0
6	7	7	0
7	7	9	2
8	9	9	0
9	7	8	1
10	6	7	2
11	5	10	5
12	4	7	3
13	5	10	5
14	9	10	1
15	9	5	4
16	5	7	2
17	9	9	0
18	6	7	1

19	0	5	5
20	1	7	6
21	7	8	1
22	6	10	4
23	10	9	1
24	9	5	4
25	10	10	0
26	9	10	1
27	9	5	4
28	0	9	9
29	9	0	9
30	4	9	5
31	8	10	2
32	10	0	10
33	10	0	10
34	5	10	5
35	10	9	1
36	0	4	4
37	10	10	0
38	10	10	0
39	8	10	2
40	9	10	1
41	0	4	4
42	7	10	3
43	9	10	1
44	10	10	0
45	9	9	0
46	10	10	0
47	0	7	3
48	9	9	0
49	7	10	3
50	10	10	0

ผลการวิเคราะห์คะแนนก่อนและหลังการอบรมของผู้เข้าร่วมจำนวน 50 คน พบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนก่อนอบรมอยู่ที่ 6.98 และหลังอบรมเพิ่มขึ้นเป็น 7.94 ซึ่งคิดเป็นส่วนต่างเฉลี่ย 0.96 คะแนน แสดงให้เห็นว่าผู้เข้าร่วมส่วนใหญ่มีพัฒนาการด้านความรู้และความเข้าใจหลังการเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีจำนวนผู้ที่คะแนนเพิ่มขึ้น 29 คน คิดเป็นร้อยละ 58 ของผู้เข้าร่วมทั้งหมด ขณะที่ผู้ที่คะแนนลดลง 8 คน หรือร้อยละ 16 และผู้

ที่คะแนนเท่าเดิม 13 คน คิดเป็นร้อยละ 26 ผลดังกล่าวชี้ให้เห็นว่าการอบรมมีประสิทธิภาพในระดับที่น่าพอใจ สามารถเสริมสร้างการเรียนรู้และการพัฒนาศักยภาพของผู้เข้าร่วมได้อย่างมีนัยสำคัญ ทั้งยังสะท้อนให้เห็นถึงความสำเร็จของกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นการมีส่วนร่วม การคิดวิเคราะห์อย่างแยกกาย และการบูรณาการหลักพุทธธรรมในชีวิตจริงของผู้เข้าร่วม.

2.6.3 ผลการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในชุมชน ทั้งด้านพฤติกรรม ความสัมพันธ์ และการมีส่วนร่วม

รายด้าน	การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น	
	ก่อนดำเนินโครงการเป็นอย่างไร	หลังดำเนินโครงการ เปลี่ยนแปลงอย่างไร
ด้านพฤติกรรม	ก่อนดำเนินโครงการ พฤติกรรมของคนในชุมชนโดยทั่วไปยังมองว่าเยาวชนเป็นเพียงผู้สังเกตการณ์ที่ “ขาดประสบการณ์” และ “ไม่สนใจ” เรื่องราวของชุมชน การตัดสินใจส่วนใหญ่จึงอยู่ในอำนาจของผู้ใหญ่หรือผู้นำท้องถิ่น ความรู้สึกของชุมชนในช่วงนั้นออกไปในทางเฉยเมยและไม่มั่นใจในความสามารถของคนรุ่นใหม่ในการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนา	หลังจากดำเนินโครงการ พฤติกรรมของคนในชุมชนเปลี่ยนแปลงไปอย่างเห็นได้ชัด ชาวบ้านเริ่มมองว่าเยาวชนคือ “กลไกสำคัญ” ของการพัฒนา รู้สึกดีใจและภาคภูมิใจที่เห็นลูกหลานลุกขึ้นมาทำงานเพื่อส่วนรวม มีความรับผิดชอบและมีทักษะการคิดเชิงระบบ โดยเฉพาะการประยุกต์ใช้หลักอริยสัจ ๔ ในการวิเคราะห์ปัญหาและวางแนวทางพัฒนาชุมชน ซึ่งถือเป็นการเปลี่ยนแปลงที่สำคัญและลึกซึ้งทางสังคม
ด้านความสัมพันธ์	ก่อนดำเนินโครงการพบว่ารูปแบบการบริหารและการสื่อสารยังคงเป็นลักษณะ “บนลงล่าง” โดยผู้ใหญ่เป็นผู้ตัดสินใจหลัก การสื่อสารส่วนใหญ่เป็นการสั่งการมากกว่าการแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ทำให้เยาวชนมีบทบาทเพียงผู้รับฟัง ไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการตัดสินใจ	ภายหลังการดำเนินโครงการ ความสัมพันธ์ของคนในชุมชนมีความเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีขึ้น ผู้นำและผู้ใหญ่ในชุมชนเริ่ม “เปิดใจรับฟังอย่างตั้งใจ” เมื่อเห็นว่าเยาวชนนำเสนอแนวคิดด้วยเหตุผล ปัญญา และคุณธรรม โดยมีกรอบคิดที่ชัดเจน เช่น การใช้หลักอริยสัจ ๔ ในการวิเคราะห์และแก้ปัญหา
ด้านการมีส่วนร่วม	ก่อนดำเนินโครงการพบว่า การตัดสินใจส่วนใหญ่มักมาจากผู้นำท้องถิ่นหรือหน่วยงานภายนอก เยาวชนไม่มีเวทีที่เหมาะสมในการแสดงความคิดเห็นและการเรียนรู้ร่วมกับชุมชน ผู้ใหญ่ส่วนใหญ่จึง “ไม่คาดหวัง” ว่าเยาวชนจะเข้ามามีบทบาทในกระบวนการพัฒนา	หลังจากดำเนินโครงการ เยาวชนได้พิสูจน์ให้เห็นถึงความตั้งใจ ความสามารถ และความรับผิดชอบ ทำให้ผู้ใหญ่รู้สึก “โล่งใจ” และ “เชื่อมั่น” ว่ามีคนรุ่นใหม่ที่จะเข้ามาสานต่อเจตนารมณ์ของชุมชน การมีส่วนร่วมจึงขยายตัวจากระดับบุคคลสู่ระดับชุมชน เกิดความร่วมมือระหว่างรุ่น และสร้างบรรยากาศแห่งการเรียนรู้ร่วมกัน ชุมชนเกิดความภาคภูมิใจที่เห็นลูกหลานของตนเป็นผู้ขับเคลื่อนการพัฒนา

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก รายชื่อผู้เข้าร่วมกิจกรรม

รายชื่อวิทยากร

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

พุทธเยาวชน: นักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม
ภายใต้โครงการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และพัฒนากำลังคนชั้นสูง
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
ณ โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
ในวันศุกร์ ที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ส่วนงาน	รายชื่อ	หมายเหตุ
๑	พระครูโกวิทธรรมวาที, ผศ.ดร.	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน		
๒	ผศ.ดร.เสน่ห์ ใจสิทธิ์	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน		
๓	พระมหาอินทร์วงศ์ อัสสรภาณี,ดร.	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน		
๔	ผศ.ดร.ไพรินทร์ ณ วันนา	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน		
๕	ผศ.ดร.เอนก ไยอินทร์	มจร.ส่วนกลาง		
๖	ดร.จันทร์สม ตาปูลิง	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน		
๗	นางวันเพ็ญ พรินทรากุล	สถาบันวิจัยหริภุญชัย		
๘	ว่าที่ร้อยตรีอานนท์ มะโนเมือง	มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่		
๙	นายเจนณรงค์ กาสุยะ	สถาบันวิจัยหริภุญชัย	เจนณรงค์	
๑๐	นางสาวกนกนันท์ หมั่นสิทธิโรจน์	สถาบันวิจัยหริภุญชัย		
๑๑	นายบรรจง จักชูเรือน	ผู้ใหญ่บ้านบ้านไร่-บ้านทุ่ง	บรรจง	
๑๒	นายจิรายุทธ คำวังพุกษ์	ผู้ใหญ่บ้านเส้ง	จิรายุทธ	
๑๓	นายเจริญ ธิญญะ	เทศบาลตำบลบ้านแป้น		
๑๔	นางกิงกาณจน์ ไสภาวิบูลย์รัตน์	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม		
๑๕	นางสาวภัระพร แสนระแหง	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม		
๑๖	นางพรพิมล ณะคุณลี	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม		
๑๗	นายไพศาล ก้อนใจ	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม		
๑๘	นายพิทักษ์ ลุงอยู่	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม		

รายชื่อนิสิตพุทธนวัตกร วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

พุทธเยาวชน: นักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม
ภายใต้โครงการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และพัฒนากำลังคนขั้นสูง
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
ณ โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
ในวันศุกร์ ที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๔

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ส่วนงาน	รายชื่อ	หมายเหตุ
๑	พระพากรณ์ สุจิตโต	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	พพกรธวัช	
๒	พระอธิราช ขนติพิโล	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	อธิราช	
๓	PhraChansone Onsy	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	สมาน	
๔	นางสาวลลิตา พูแสง	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	ลลิตา	
๕	นายอภิวิชญ์ อินทร์สเกตุ	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	อภิวิชญ์	
๖	นายสรรธ อัมพรพันธ์นาค	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	สรรธ	
๗	นางสาวธิดารัตน์ จันทร์สประจักษ์	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	ธิดารัตน์	
๘	นางสาวนฤมล ใจฟอง	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	นฤมล	
๙	นางสาวกมลวรรณ กันทะพงศ์	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	กมลวรรณ	
๑๐	นางสาวสินอ่อง ชูจิ่ง	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	สินอ่อง	

รายชื่อผู้เข้าร่วม

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

พุทธเยาวชน: นักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม
 ภายใต้โครงการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และพัฒนากำลังคนชั้นสูง
 มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
 ณ โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
 ในวันศุกร์ ที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

ลำดับ	ชื่อ - นามสกุล	ส่วนงาน	รายชื่อ	หมายเหตุ
๑	นายตฤณภัทร ดวงแก้ว	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	ตฤณภัทร	
๒	นายพุมพิพงศ์ ศรีวิชัย	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	พุมพิมัด	
๓	นายมงคล ลุงอ	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	มงคล	
๔	นายวาทีน มาตะพาน	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	วาทีน	
๕	นายวีรภัทร เนื่องนิตย์	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	วีรภัทร	
๖	นายศุภกร อินต๊ะผื่น	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	ศุภกร	
๗	นายอนุชิต ศรีวิชัย	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	อนุชิต	
๘	นายอนุวัตร ลุงคำ	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	อนุวัตร	
๙	นางสาวกรกัญญา อินทจันทร์	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	กรกัญญา	
๑๐	นางสาวชลดา ชาวแก้ว	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	ชลดา	
๑๑	นางสาวอุติมา กุณณะกัน	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	อุติมา	
๑๒	นางสาวณิชาภัทร แสนปิ่น	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	ณิชาภัทร แสนปิ่น	
๑๓	นางสาวปริญาภัทร ต้นกำเนิด	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	ปริญาภัทร ต้นกำเนิด	
๑๔	นางสาวพิมพ์อักษร รัตนะ	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	พิมพ์อักษร รัตนะ	
๑๕	นางสาวอักษิภา รัตนะ	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	อักษิภา รัตนะ	
๑๖	นางสาวมนัชญา รุ่งนะ	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	มนัชญา รุ่งนะ	
๑๗	นางสาวรรรรรร ดาวรรกุล	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	รรรรรร ดาวรรกุล	
๑๘	นางสาวรุ่งนภา พยัคฆ์พันธ์	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	รุ่งนภา พยัคฆ์พันธ์	
๑๙	นางสาวอัจฉรา พิมพ์หา	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	อัจฉรา	

๒๐	นางสาวลออ แซ่ว่าง	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	ละอ	
๒๑	นายขวลิต ไชยวงศ์	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	ขวลิต	
๒๒	นายชุตติเดช ลือประดิษฐ์	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	ชุตติเดช	
๒๓	นายสิริชัย พูลเกษ	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	สิริชัย	
๒๔	นายณรงค์ชัย ชัดเรือน	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	ณรงค์ชัย	
๒๕	นายธนพัฒน์ พวงศ์สิทธิ์	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	ธนพัฒน์	
๒๖	นายวรพงศ์ ณ ลำพูน	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	วรพงศ์	
๒๗	นางสาวกวิตา แต่งเหลือง	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	กวิตา	
๒๘	นางสาวดาริศรา จักขุเรือง	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	ดาริศรา	
๒๙	นางสาวทองธมน	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	ทองธมน	
๓๐	นางสาวนัชพร ชมภูธง	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	นัชพร	
๓๑	นางสาวนวลละออ ลุงตา	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	นวลละออ	
๓๒	นางสาวเปรมมิกา หมี้แก้ว	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	เปรมมิกา	
๓๓	นางสาวพิมพ์ชนก ร่วมความคิด	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	พิมพ์ชนก	
๓๔	นางสาวสิริรัตน์ ราชจินดา	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	สิริรัตน์	
๓๕	นางสาวพิชญพร สุขะวาริ	โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม	พิชญพร	
๓๖	พระมหาณัฐวุฒิ ญาณแพรวพรรณ	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	ณัฐวุฒิ	
๓๗	พระมหาจักรภพ เก่งผลานคุณ	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	จักรภพ	
๓๘	พระภาณุวัฒน์ อภิวัตน์ไธ	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	ภาณุวัฒน์	
๓๙	พระแก้ว ญาณวโร	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	แก้ว	
๔๐	พระศนัย ญาณเมธี	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	ศนัย	
๔๑	พระชนดล กางง	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	ชนดล	
๔๒	พระนพรัตน์ แก้วมา	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	นพรัตน์	
๔๓	พระปิยมิตร ปกสโร	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	ปิยมิตร	
๔๔	พระสมชาติ สิริปญโญ	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	สมชาติ	
๔๕	พระแสงหยก อินทปญโญ	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	แสงหยก	
๔๖	พระสมพล กิตติปญโญ	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	สมพล	
๔๗	พระเสาร์แก้ว อธิธมโม	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	เสาร์แก้ว	
๔๘	พระเมื่อง ปญญาวโร	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	เมื่อง	
๔๙	พระเป็ย สิริปญโญ	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	เป็ย	
๕๐	พระสงกรานต์ รตนปญโญ	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	สงกรานต์	

๕๑	สามเนรยศกร ช่างทองคำ	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	ศษค	
๕๒	สามเนรพรชัย แซมลาย	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	ศษค	
๕๓	นางสาว มีสุข เลาวนาครี	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	ศษค	
๕๔	นายสิริวิษณุ จະວະນະ	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	ศิริวิทย์	
๕๕	นางสาว กิ่งฟ้า เงินอ่อน	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	กิ่งฟ้า	
๕๖	นางสาวปิยธิดา วงศ์ชัย	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	ปิยธิดา	
๕๗	นางสาว กชกร เป้าคำ	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	กชกร	
๕๘	นายชัยสิทธิ์ พะลีก	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	ชัยสิทธิ์	
๕๙	นายมนัสนันท์ ปู่แปง	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	มนัสนันท์	
๖๐	นาย กฤษพล ดำรงศฤงคาร	วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน	กฤษพล	
๖๑	อ.ช. สุภาพงษ์ วัฒนรัตน์	โรงเรียนบ้านโป่งน้ำร้อน	สุภาพงษ์	
๖๒	อ.ช. ดุจดาว อิ่มนวล	"	ดุจดาว	
๖๓	อ.ช. สุภาวดี วัฒนรัตน์	"	สุภาวดี	
๖๔	อ.ช. วัฒนรัตน์ วัฒนรัตน์	"	วัฒนรัตน์	
๖๕	อ.ช. สุวิทย์ วัฒนรัตน์	"	สุวิทย์	
๖๖	อ.ช. สุวิทย์ วัฒนรัตน์	"	สุวิทย์	
๖๗	อ.ช. สุวิทย์ วัฒนรัตน์	"	สุวิทย์	
๖๘	นาย. ชาตรี กานต์จันทร์	"	ชาตรี	
๖๙	นาย. วัฒนรัตน์ วัฒนรัตน์	"	วัฒนรัตน์	
๗๐	นาย. วัฒนรัตน์ วัฒนรัตน์	"	วัฒนรัตน์	
๗๑	นาย. วัฒนรัตน์ วัฒนรัตน์	"	วัฒนรัตน์	
๗๒	นาย. วัฒนรัตน์ วัฒนรัตน์	"	วัฒนรัตน์	
๗๓	นาย. วัฒนรัตน์ วัฒนรัตน์	"	วัฒนรัตน์	
๗๔	นาย. วัฒนรัตน์ วัฒนรัตน์	"	วัฒนรัตน์	
๗๕	นาย. วัฒนรัตน์ วัฒนรัตน์	"	วัฒนรัตน์	
๗๖				
๗๗				
๗๘				
๗๙				
๘๐				

ภาคผนวก ข ภาพกิจกรรม

เยาวชนลงทะเบียนเข้าร่วมการอบรม

ประธานในพิธีกล่าวบูชาพระรัตนตรัย

ผศ.ดร.เสนธ์ ใจสิทธิ์ รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ลำพูนกล่าวรายงาน

พระครูโกวิทธรรมภาที,ผศ.ดร. รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน เป็นประธานในพิธีเปิด

วิทยากรมาให้ความรู้ในโครงการดังกล่าว

เยาวชนลงพื้นที่ศึกษาสภาพปัญหาบริบทในชุมชน

เยาวชนนำข้อมูลมาเขียนแผนที่ชุมชนและหลักอริยสัจ 4 สัปดาห์ 7

เยาวชนนำเสนอแผนชุมชนและการนำหลักอริยสัจ 4 สืบปายะ 7 มาประยุกต์ใช้พัฒนาชุมชน

ภาคผนวก ค แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังฝึกอบรมของเยาวชน

แบบประเมินผลสัมฤทธิ์ก่อนและหลังฝึกอบรมของเยาวชน

โครงการพุทธนวัตกรรม: บัณฑิตนักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม

คำชี้แจง: กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อที่คิดว่าถูกต้อง

1. หลักสัปปายะ 7 เป็นหลักธรรมที่ใช้ในการวิเคราะห์แผนที่ชุมชน
 - ถูก
 - ผิด
2. อริยสัจโมเดลช่วยให้เราสามารถวิเคราะห์และแก้ไขปัญหาชุมชนได้อย่างเป็นระบบ
 - ถูก
 - ผิด
3. การพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ต้องอาศัยเฉพาะปัญญาเท่านั้น ไม่จำเป็นต้องใช้คุณธรรม
 - ถูก
 - ผิด
4. แก่นพระพุทธศาสนาสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการแก้ไขปัญหาชุมชนได้
 - ถูก
 - ผิด
5. การเขียนแผนที่ชุมชนจะช่วยให้เข้าใจทรัพยากรและศักยภาพของชุมชนมากขึ้น
 - ถูก
 - ผิด
6. เยาวชนไม่สามารถเป็นกลไกสำคัญในการแก้ไขปัญหาชุมชนได้
 - ถูก
 - ผิด
7. การวิเคราะห์ปัญหาชุมชนควรมองเฉพาะปัญหาที่เห็นได้ชัดเจนเท่านั้น
 - ถูก
 - ผิด
8. การทำงานร่วมกันเป็นทีมเป็นทักษะสำคัญในการพัฒนาชุมชน
 - ถูก
 - ผิด
9. พุทธนวัตกรรมต้องมีทักษะการสื่อสารที่สามารถอธิบายเรื่องซับซ้อนให้ชาวบ้านเข้าใจได้
 - ถูก
 - ผิด

10. การพัฒนาชุมชนที่ยั่งยืนต้องมีการมีส่วนร่วมจากคนในชุมชนเป็นหลัก

ถูก

ผิด

เฉลย

1. ถูก | 2. ถูก | 3. ผิด | 4. ถูก | 5. ถูก | 6. ผิด | 7. ผิด | 8. ถูก | 9. ถูก | 10. ถูก

คำกล่าวรายงาน

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

พุทธเยาวชน: นักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม
ภายใต้โครงการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และพัฒนากำลังคนชั้นสูง
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
ณ โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
ในวันศุกร์ ที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

กราบนมัสการ **พระครูโกวิทอรธวาที, ผศ.ดร.** รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัยประธานในพิธีที่เคารพ

กระผม **ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เสนห์ ใจสิทธิ์** รองผู้อำนวยการฝ่ายบริหาร วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน และคณะทีมงานโครงการฯ ไคร่ขอกราบเรียนรายงานว่า มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย มีกำหนดจัดโครงการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษาและพัฒนากำลังคนชั้นสูง ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๘ ระหว่างวันที่ ๔ - ๘ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ ณ วัดมิ่งมงคลชัยพัฒนา ตำบลห้วยบง อำเภอเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดสระบุรี วัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้และประสบการณ์แก่เยาวชน ให้สามารถเติบโตเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาชุมชนของตนเอง โดยใช้ปัญญาและคุณธรรม มีความรับผิดชอบต่อส่วนรวมเป็นพื้นฐานในการคิดวิเคราะห์ วางแผน และดำเนินกิจกรรมแก้ไขปัญหาในพื้นที่ร่วมกับชุมชนอย่างมีส่วนร่วม อันจะนำไปสู่การพัฒนาชุมชนอย่างมีคุณภาพและยั่งยืนในระยะยาว

ทั้งนี้ นิสิตวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ซึ่งผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร พุทธนวัตกรรม “บัณฑิตนักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม” จำนวน ๑๐ รูป/คน จะนำองค์ความรู้จากการอบรมไปขยายผลสู่เยาวชนในพื้นที่จังหวัดลำพูน ภายใต้โครงการ **พุทธเยาวชน: นักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม** โดยมีกลุ่มเป้าหมายเป็นนิสิตวิทยาลัยสงฆ์ลำพูนและนักเรียนโรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้เยาวชนในพื้นที่ชุมชนบ้านเสี้ยว ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน และชุมชน บ้านไร่-บ้านทุ่ง ตำบลหนองหนาม อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน ได้พัฒนาศักยภาพด้านการคิดวิเคราะห์ การออกแบบชุมชนเชิงสร้างสรรค์ และการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรมในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน โดยมีกระบวนการเรียนรู้ผ่านการอบรมเชิงปฏิบัติการ การลงพื้นที่สำรวจ วิเคราะห์ปัญหา และการออกแบบแผนพัฒนาชุมชนร่วมกับผู้นำและประชาชนในพื้นที่

ผู้เข้าร่วมโครงการครั้งนี้ มีจำนวน ๘๐ รูป/คน ประกอบด้วย นักเรียนโรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคมและนิสิตวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน จำนวน ๕๐ รูป/คน นิสิตพุทธนวัตกรรมที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรพุทธนวัตกรรมต้นแบบ จำนวน ๑๐ รูป/คน และคณะวิทยากรและเครือข่ายในพื้นที่ จำนวน ๒๐ คน โครงการนี้ได้รับความร่วมมือจากเทศบาลตำบลบ้านแป้น โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม สถาบันวิจัยหรือศูนย์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ ชุมชนบ้านเสี้ยว ตำบลบ้านแป้น และชุมชนบ้านไร่-บ้านทุ่ง ตำบลหนองหนาม อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

โครงการมีกิจกรรมสำคัญ อาทิ การบรรยายให้ความรู้เรื่อง **หลักสัจปาเยะ ๗ และหลักอริยสัจ ๔** โดยนิสิตที่ผ่านการอบรมพุทธนวัตกรรมบัณฑิตผู้นำชุมชน การออกแบบและเขียนแผนที่ชุมชน โดย อ.วันเพ็ญ พรินทรากุล สถาบันวิจัยหรือศูนย์ การใช้เทคโนโลยี Google Map ในออกแบบแผนที่ชุมชน โดย **ว่าที่ร้อยเอกอานนท์ มะโนเมือง** มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ รวมถึงกิจกรรมการลงพื้นที่ปฏิบัติจริงในชุมชนบ้านเสี้ยวและชุมชนบ้านไร่-บ้านทุ่ง พร้อมทั้งการนำเสนอแนวทางแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนตามหลักพุทธเศรษฐศาสตร์เชิงสร้างสรรค์

ในการนี้ ไคร่ขอกราบนมัสการ พระอาจารย์ **พระครูโกวิทอรธวาที, ผศ.ดร.** รองผู้อำนวยการวิทยาลัยสงฆ์ลำพูน ประธานในพิธี ได้โปรดเมตตาให้เกียรติกล่าวเปิดโครงการและให้โอวาทแก่ผู้เข้าร่วม เพื่อเป็นสิริมงคลและเป็นกำลังใจในการดำเนินกิจกรรมต่อไป กราบนมัสการ

คำกล่าวเปิดโครงการ

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

พุทธเยาวชน: นักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม
ภายใต้โครงการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และพัฒนากำลังคนชั้นสูง
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน
ณ โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน
ในวันศุกร์ ที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

เจริญพร คณะผู้บริหาร คณะครูอาจารย์ วิทยากร เยาวชนผู้เข้ารับการอบรม และแขกผู้มีเกียรติทุกท่าน

อาตมาพรั้มสึกเป็นเกียรติและยินดีอย่างยิ่ง ที่ได้มาร่วมเป็นประธานในพิธีเปิดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “พุทธเยาวชน: นักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม” ในวันนี้ โครงการนี้จัดขึ้นโดยความร่วมมือของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน มหาวิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่ สถาบันวิจัยหรือศูนย์ เทศบาลตำบลบ้านแป้น โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม และหน่วยงานภาคีเครือข่ายในพื้นที่ เพื่อพัฒนาเยาวชนให้มีศักยภาพทั้งด้านความรู้ ความคิดสร้างสรรค์ และคุณธรรม จริยธรรม

ทั้งนี้วัตถุประสงค์สำคัญของโครงการ คือ การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจให้แก่เยาวชนในหลักพุทธธรรม โดยเฉพาะ **หลักสัปปายะ ๗** ซึ่งเป็นหลักแห่งความเหมาะสม ๗ ประการ ได้แก่ ที่อยู่เหมาะสม อาหารเหมาะสม บุคคลเหมาะสม ถิ่นที่เหมาะสม อากาศเหมาะสม อิริยาบถเหมาะสม และธรรมะเหมาะสม เพื่อให้การดำเนินชีวิตและการทำงานเป็นไปอย่างราบรื่น เกื้อกูลต่อการเรียนรู้และการปฏิบัติจริง

นอกจากนี้ เยาวชนยังได้เรียนรู้ **หลักอริยสัจ ๔** คือ ทุกข์ เหตุแห่งทุกข์ ความดับทุกข์ และหนทางแห่งความดับทุกข์ ซึ่งสามารถนำมาประยุกต์ใช้เป็นกรอบคิดในการวิเคราะห์ปัญหา ค้นหาสาเหตุ และวางแนวทางแก้ไขอย่างมีระบบและยั่งยืน

กิจกรรมตลอดโครงการจะเน้นการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ตั้งแต่การอบรม การลงพื้นที่จริง การออกแบบแผนที่ชุมชน การวิเคราะห์ปัญหา และการนำหลักธรรมทั้งสองมาใช้เชื่อมโยงภูมิปัญญาท้องถิ่นกับนวัตกรรมสมัยใหม่ เพื่อพัฒนาชุมชนให้มีความเข้มแข็งทั้งด้านวัฒนธรรม สังคม และเศรษฐกิจ

อาตมาเชื่อมั่นว่ากิจกรรมในวันนี้ จะเป็นเวทีสำคัญในการจุดประกายความคิดและเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้กับเยาวชน ให้เติบโตเป็นผู้นำรุ่นใหม่ที่มีทั้งปัญญา คุณธรรม และความรับผิดชอบต่อสังคม พร้อมจะเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาชุมชนบ้านเกิดให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืน

ในนามของมหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน และคณะผู้จัดโครงการ กระผมขอขอบคุณทุกหน่วยงานที่ให้ความร่วมมือ และขออำนวยการให้โครงการนี้บรรลุตามวัตถุประสงค์ทุกประการ

บัดนี้ ถึงเวลาสมควรแล้ว อาตมาขอเปิดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ “พุทธเยาวชน: นักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม” อย่างเป็นทางการ

กำหนดการ

โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ

พุทธเยาวชน: นักพัฒนาชุมชนเชิงสร้างสรรค์ด้วยปัญญาและคุณธรรม

ภายใต้โครงการพัฒนาความเป็นเลิศของสถาบันอุดมศึกษา และพัฒนากำลังคนขั้นสูง

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

ณ โรงเรียนบ้านแป้นพิทยาคม ตำบลบ้านแป้น อำเภอเมือง จังหวัดลำพูน

ในวันศุกร์ ที่ ๑๕ สิงหาคม ๒๕๖๘

เวลา	กิจกรรม

	๔. ฐานภูมิปัญญาการทำหมวกใบตาล
๑๔.๒๐ น.	รับประทานอาหารว่าง
๑๔.๓๐ น.	เยาวชนผู้รับการอบรมร่วมจัดกลุ่มประชุม เขียนแผนที่ชุมชน และแลกเปลี่ยนความคิดเห็นวิเคราะห์ปัญหา และอุปสรรคในการลงพื้นที่ โดยประยุกต์กับ“หลักสี่ปายะ ๗ /หลักอริยสัจ ๔”ในการแก้ปัญหาชุมชน โดยมีวิทยากรประจำกลุ่มให้คำแนะนำ
๑๕.๓๐ น.	นิสิตและนักเรียน และนำเสนอ“หลักสี่ปายะ ๗ /หลักอริยสัจ ๔”ในการแก้ปัญหาชุมชน
๑๖.๓๐ น.	พระครูโกวิทธรรมวาที, ผศ.ดร. รองผู้อำนวยการฝ่ายวิชาการ มอวุดมิบัตร์และกล่าวปิดโครงการ

หมายเหตุ กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม
 ผศ.ดร.ไพรินทร์ ณ วันนา พิธีกรดำเนินกิจกรรม

คณะกรรมการ วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

พุทธवंตร มจร. ลำพูน

ดร.จันทรสม์ ดาปูลิง (อาจารย์จีน)

พุทธนวัตกร คือ ผู้ที่เข้าใจและเข้าถึงปัญหา ใช้ปัญญา วิเคราะห์สาเหตุ แล้วนำหลักธรรมมาปรับ เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหอย่างเหมาะสม

พุทธवंตร มจร. ลำพูน

พระมหาอินทวงศ์ อิศรภาณี,ดร.

พุทธवंตร มจร. ลำพูน

พระครูโกวิทธรรมภาณี ,มศ.ดร.

พุทธवंตร มจร. ลำพูน

มศ.ดร.ไพรินทร์ ณ รินนา

พุทธवंตร มจร. ลำพูน

มศ.ดร.เสนห์ ใจสิทธิ์

คณะทำงานโครงการ

นิสิตพุทธนวัตกรบัณฑิตนักพัฒนาชุมชน วิทยาลัยสงฆ์ลำพูน

พุทธवंตร มจร. ลำพูน

พุทธวัชกร มจร. ลำพูน

Phra: Chansone Onsy (สอณ)

หัวใจของพระพุทธศาสนาไม่ใช่เพียงหลักธรรมของพระสงฆ์เท่านั้น แต่เป็นโมเดลแห่งการเข้าใจปัญหา

พุทธวัชกร มจร. ลำพูน

พระอิริราช เมืองปิน (อิริราช)

การแก้ปัญหาที่ถูกต้องคือ การฟังเสียงจากชุมชนเพื่อนำมาเป็นแนวทางแก้ไขปัญหานั้น

พุทธวัชกร มจร. ลำพูน

นายสรร อัมพรพันธ์นาค (สร)

ได้เรียนรู้การติดต่ออย่างสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีมและลงมือแก้ปัญหาเชิงนวัตกรรม ซึ่งสามารถนำไปช่วยองในการ

พุทธวัชกร มจร. ลำพูน

นายอภิวิชญ์ อินทรสเกตุ (เพน็อ)

หลักธรรมไม่ได้ใช้เพียงเพื่อยึดเนี่ยวจิตใจของบุคคล แต่สามารถนำมาใช้เพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาคุณภาพของ

นิสิตพุทธนิเทศกรรณบัณฑิตพัฒนาคณะมนุษยสัมพันธ์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำพูน

พุทธวัชกร มจร. ลำพูน

นางสาวสุน้อง ชูอิง (ริน)

การลงพื้นที่จริงช่วยให้เราได้ฝึกการสังเกตสิ่งต่างๆ รอบตัว ตั้งแต่รายละเอียดเล็กๆ ไปจนถึงภาพรวม และนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์เพื่อหาความเชื่อมโยง และสาเหตุของปัญหาที่แท้จริงได้

คุณบัวถน มอ. ลำนูน

นางสาวกมลวรรณ กั้นหนอง (ออม)

ได้นำหลักการธรรมชาติที่แท้จริงไปพัฒนา

คุณบัวถน มอ. ลำนูน

นางสาวธิดาธิณี อินทร์ประสิทธิ์ (เอิม)

ได้เรียนรู้ธรรมชาติจากชุมชนจริง

คุณบัวถน มอ. ลำนูน

นางสาวณกุล ใจฟอง (แชน)

การอบรมเพชรนิลจินดา ทำให้เห็นว่าการ
ไม่ได้มีแค่ในวัด แต่อยู่ในวิถีชุมชน
เมื่อนำธรรมไปใช้ ปัญญาเกิด พัฒนาที่ยั่งยืน

คุณบัวถน มอ. ลำนูน

นางสาวลลิตตา ฟูแสง (ส่าร์)

สร้างสรรค์ด้วยปัญญา พัฒนาด้วยคุณธรรม
ก้าวหน้าด้วยหัวใจของเพชรนิลจินดา

